

BÉKÉSMEGYEI HIRLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Földművelésügyi Minisztérium, Budapest, Széchenyi u. 10. sz. A „Corvina Nyomda” könyv- és lapnyomó-üzemében.

Megjelenik szombaton délelőtt.

Előfizetési ára egész évre 4 ft., fél évre 2 ft., ¼ évre 1 ft. Egyes száma ára 8 kr.

Jól van! Csaba.

Neked szól első üdvözetünk. Te izomerőtől duzzadó, munkakedvtől telített község. Tégedet üdvözlünk és becsületes vezérférfaidat, kik minden erejüket és tehetségüket arra fordítják, hogy tégedet nagygyá, szilárda és virágzóvá tegyenek.

Régóta figyelemmel kísérem e virágzó község fejlődését, figyelemmel kísérem vérkeringését s azt tapasztalom, hogy az úterekben életerős, piros vér folyik, melyet néha szenvedélyek fölkaparnak ugyan, de mely mindig helyesen és egészségesen táplálja az organismust.

Az elmúlt években szilárdul küzdött e község, magához akarta keríteni támaszkodva erejére, természeti fekvésére — Békés vármegyében a szellemi hegenomiát is; ez a terve megtröfött a mindenkor tisztéletet érdemlő történelmi tradíciókban s az államkormányzat azon helyes elvén, hogy egy testrészt sem szabad túlerősé tenni a többiek rovására, mert akkor azok elsorvadnak s legkisebb tag sorvadását az egész fizikum megérzi.

E tisztos küzdelemből tehát Gyula városra került ki nagyon helyesen győztesként s hosszú évszázadokra előre biztosította magának azt a helyet, melyre őt multja praedestinálta -- s melyben egészséges fejlődése és polgárainak tisztos gondolkozása megfogja tartani.

Ez a vereség — ha szabad ily kifejezéssel élnem — azonban nem esügesztette el Csabát, hanem visszatért arra az útra, mely utat részére nem csak geográfiai fekvése, nem csak lakosságának, népességének szaporodása, nemcsak vezérembereinek józan esze, hanem a létfontartás ösztöne is kijelölt.

Bocsánatot kérek, egy exotikus példát hozok föl — de ide illik. A kormányköröket már régi idő óta foglalkoztatja az a gondolat, hogy a czigányokat letelepítse, mert természetellenes állapot az, hogy egy művelt országban legyen hatvanezer ember, a kinek sem országa, sem hazája.

Mária Terézia, József császár s e században főuraink, sőt egy kir. hercegünk is lelkiismeretesen foglalkoztak a czigányok letelepítésének eszméjével.

De eredménytelenül. Ha ma fölépítették a kis falut esinos házacskáival, tornyos templomával, kimérték a parcellákat s kezébe adták a czigányoknak az ekét s a kapát, hogy no te itt szán-

asz, te meg itt kapálsz — akkor másnapra üres lett a kis falu, a czigányok elmentek östöt földözni, meg talán ekevasat is csinálni — de a más számára.

Szóval a telepítés sikerre nem vezetett.

A mult évben végre akadt egy falusi jegyző, ki törvényjavaslatot készített a czigányok letelepítéséről, benyújtotta a kormányhoz s javaslatának indokolását a következő mondattal kezdte meg:

Egy népfajt osak akkor tudunk letelepíteni, rendszeretővé tenni, munkához szoktatni ha megvizsgáljuk annak testét s meghatározzuk, hogy mihez van ereje; ha megvizsgáljuk lelkét s így megtudjuk, hogy mihez van kedve. A czigánynak sem teste, sem lelke nem kívánja a paraszti munkát.

Ezzel ellentétes az alföldi paraszt ember, annak nem imponálnak a hatalmas kereskedelmi ipar-vállalatok — nem esodálja a gyár kémények füstölgő óriásait, teste, lelke a föld rögéhez kötötte, azt tiszteli, szereti, imádja. A szépen felbasított ugart, a zöldellő tartólót a rengő ringó aranykalászokat lelke teljességével szereti, ez álma, ez ábrándja, ez lelkének minden vágya.

Ezt értették meg Csaba urai, vezetői a multban, s ezt tartva szemelött s cselekesznek a jelenben is. Nem iparkodtak gyárakat emelni, nagy méretű iparvállalatokat létesíteni; pedig talán éppen közlekedési összeköttetésük ezt könnyűvé tette volna; de tudták, érezték azt, hogy a parasztnak föld kell, hol élethivatásához képest munkásságát kifejthesse — s teremtettek nekik földet.

Ha végig tekintünk a legutóbbi sőt talán több évtizedre visszamenőleg is a komoly irányu agrár mozgalmakon, azt látjuk, hogy ahol földet vásároltak, parcelláztak, vagy ahol földet béreltek ott mindenütt ott volt Csaba.

Telepeket, gyarmatokat teremtett hova rajokat bocsátott ki; ezek ott élnek, dolgoznak s szívüknek szeretetét és vagyonuknak gyümölosét behordják szülőföldjükre Csabára, a mely őket szárnyai alól kibocsájtotta.

Munkáját betetőzte. Megvásárolta a Trauttmansdorfi-féle birtokot három millió forintért. Elparcellázta. Félézer családnak adott új otthont, új hazát s földet.

Hangsúlyozom ezt még egyszer, hogy földet, mert az e vidéken élő parasztnak — hol a lírtokok, a hitbi-

zományok által lekötve vannak, legfőbb de legnehezebben teljesíthető vágya — a föld.

Ezért küzd, ezért dolgozik, ezért koplal, azért hullatja verejtékét: hogy hosszú fáradságának gyümölocse legyen — egy darab föld.

Nem idealizmus ez: ez a valóság, ezért borította lángba pár évvel ezelőtt a szocializmus tüze az egész magyar Alföldet, mert látta az a munkás, hogy akármit dolgozik is, akár mily koplalva is gyűjti garasait, nem jut életének széljához — ahhoz a darab földhöz.

Az agrárszocializmus mozgalmak megszüntetésére is végtelen üdvös cselekedet volt ez.

Ezért szól neked első üdvözetünk te izomerőtől duzzadó község s ti nektek, kik zászlótartói vagytok szocializmus életének.

Dr. F. L.

Olvasóinkhoz!

Utra bocsátottuk e lapot, melynek eszköze a becsületes munka — cselja vármegyénk culturalis és gazdasági érdekeinek előmozdítása. Az Isten hatalma adjon nekünk erőt munkánkhoz s adjamegérnünk azt, hogy cselünk diadalra jutott.

Gyulán, 1899. szept. 15.

A szerkesztőség.

A lap politikai iránya.

Már most tudatuk olvasóinkkal, miszerint a szerkesztőség megtette a lépéseket azon irányban, hogy lapunk a jövő hó folyamán politikailappá alakul át — s ekkor lapunk azon politicalai pártnak eszméit fogja szolgálni és hirdetni, mely politicalai pártnak lobogójára Magyarország függetlensége és teljes önállósága van felírva.

Iparosok és vállalkozók rovata.

E rovat cselja nemcsak önmertetni az iparosokat, vállalkozókat és kereskedőket érdekítő összes mozzanatokot, de nyilvántartja a Magyar és Horvát ország területén előforduló összes vállalkozásokat s ezzel alkalmat nyújt a munkás kéznek s tőkének arra, hogy érvényesülhesen.

Kereskedelmünk és iparunk az 1898 évben. A budapesti kereskedelmi- és iparkamara közze tette az 1898. évi kereskedelmi és ipari ismertető je-

lentés. Az általános részben a jelentés a követ-
kezésképpen jellemzi az ismertetett eseményt:

— A felülről 1898-ik évet — sajnos — legkevésbé
sem számíthatjuk a fellendülés avagy csak ábrándot
tevő haladás évül kész, hanem — itt-ott felszálló
őrvendés jelenségektől eltekintve — inkább a
stagnáció, a pangás, a megakadás korszakának
kell tekintenünk, melyben azonban vigasztalást
nyújthat az a tapasztalat, hogy Magyarország ke-
reskedelme és ipara, általában egész közgazdasága
ezen a súlyos időszakon, halál egyesek, kisebb
és gyengébb vállalatok tönkro mentek is, egésze-
ben véve nagyobb megrázkódtatások nélkül ment
kereszttel, a mi különösen tekintettel arra, hogy
ez a rendkívül kedvezőtlen időszak már két évig
tart, mindenesetre hazánk közgazdasági mozgá-
mosulásáról, biztos alapokra fektetett egésszéges
fejlődéséről tesz tanulságot.

Mert önmagátólvaly nehézedett elken az
egész gazdasági életre az a bizonytalanság, mely
az Ausztriával létesítendő közgazdasági tárgyalás
újabb előadása következtében hazánkra és Ausz-
triára névve egyaránt hovatovább rögzettség kezd
válni. Az a gyengy remény, hogy a vám és ke-
reskedelmi szövetséget Ausztriával méltányos alu-
pon megújítani és a vele kapcsolatos számtalan
fontos kérdést megoldani avagy 1898-ban legalább
a biztos megoldáshoz közelebb vinni sikertelend,
fajdalom, elmerült Ausztria német és szláv nép-
törzseinek a politikai vezérlést, a hegemoniáért
viszot, egyre ádázabban kiélesedő és még be nem
fejezett harcában. Ennek a harcznak estek áldo-
zatul eddigleg nemcsak a kiegyezés létrejötte
után töle várható üdvös hatások, melyek a békés
ipari és kereskedelmi munkát csak előmozdíthat-
ják, hanem majdnem az összes iparfejlesztő tö-
rekvésök is, még pedig ugy hazánkban, mint kü-
lönösen Ausztriában, felémésztvén német népének
majdnem minden erejét és vállalkozási kedvét.

III. Sziget. (Hidak építése). I. A sziget kirilbá-
bai Állami közút 51¹/₂ km. szakaszán lévő 207.
számu mojszini Visó-hid köhidfi felépítése a kapu-
csolatos feljárók és utpálya munkálatok elkészíté-
sére, a hid próbaterhelése, a közlekedés feltartása
régi hid lebontása 10192 forint 26 kr. költségössze-
g erejéig.

2. A sziget kirilbábai Állami közút 59¹/₂ km.
szakaszán lévő 246. számu borsai Csizla-hid kö-
hidfi felépítése a kapcsolatos feljárók és utpá-
lya munkálatok elkészítésére, a hid próbaterhelése,
a közlekedés feltartása, a régi hid lebontása 10663
frt 16 kr. költségösszeg erejéig.

A sziget kirilbábai Állami közút 51¹/₂ km.
szakaszán lévő 207. sz. mojszini Visó-hid fa-fel-
szerkezetének felépítése körül felmerülő munkák
8208 frt 97 kr. költségösszeg erejéig.

4. A sziget kirilbábai Állami közút 59¹/₂ km.
szakaszán lévő 246. sz. borsai Csizla-hid fa-fel-
szerkezetének felépítése körül felmerülő munká-
kát 6169 frt 82 kr. költségösszeg erejéig enged-
élyeztetvén, a fentemlített munkálatok foganto-

sításának biztosítását tartalmazó az 1900. évi nagy-
tombor hó 28. napjának éjféli 10 óráján a m. kir.
sziget m. kir. államépítészeti hivatali helyiségé-
ben ügyintézés tárgyú zárt ajánlati versenytár-
gyalás hirdetésük.

Felhívunk a versenyzni érdekl. borsai
fontos munkálatok végrehajtására a 1899.
és az engedélyezett költségek 1000 forint
és az általános feltételekben előírt 5 százalékos
bontpénzeknek a m. kir. sziget m. kir. államépítészeti
hivatali helyiségében előírt 10 óráján a m. kir.
sziget m. kir. államépítészeti hivatali helyiségé-
ben ügyintézés tárgyú zárt ajánlati versenytár-
gyalás hirdetésük.

Déva. (Élelmi és egyéb szükséglet.) Hunyul-
vármegye dévai közközháza 1900. évi élelmezése
és egyéb szükségletét biztosítására a versenytár-
gyalás emmel Kőrösök és a zárt írásbeli ajánlat
benyújtására folyó 1899. évi szeptember hó
18-ik napjának déli 12 órája tízötik ki. A külön
beismertő egyes zárt ajánlatok tárgyát a követ-
kezők:

I. A kórházi betegök élelmezése. 1900. évi
január hó 1-15i bezárólag 1900. december 31-ig
évévéké 800 frt.

II. Ágy és féléreményök szállítása. Kiküldési
Ar 1345 forint, óvadék 140 forint közpénzben.

III. Különböző cikkék szállítása. Kiküldési
Ar 1290 forint 60 kr., óvadék készpénzben. Az ár-
lejtési és szállítási feltételek a kórházgondnoki
iródban betekintheők.

**Félegyháza Gyula, Jászberény, Debreczen, Zilah
és Borosjenő** (Könyv és zalszállítás.) A félegy-
házi, gyulai, Jászberényi, debreczeni, zilahi és
borosjenői honvéd állomáson lévő csapatok szá-
mára 1900. évi január hó 31-ig terjedő egy év alatt
szükséges könyv és debreczeni honvéd állomáson
ugyanazon idő alatt szükséges zab és a gyulai
honvéd állomáson 1900. évi január hó 1-15i 1900.
évi augusztus hó 31-ig szükséges zab szállítá-
sának biztosítása végett a félegyházi állomásra
névve Félegyháza október hó 16-án, a gyulai és
Jászberényi állomásra névve Gyula október hó
17-én, a debreczeni állomásra névve Zilahon ok-
tóber hó 12-én és a borosjenői állomásra névve
Borosjenőn október hó 19-én zárt ajánlatok után
versenytárgyalás fog tartatni.

A teljes szövegi árlejtési hirdetmény, vala-
mint a szállítási feltételek füzetei a budapesti
I. honvéd kerületi parancsnokság, a félegyházi
Jászberényi zilahi és borosjenői honvéd állomási
parancsnokság és az érdekeltek ezredek kezelő bi-
zottsági iródban betekintheők.

Zalaegerszeg (Hidak helyreállítás.) A por-
lakú utbiztosi járásában lévő tih. közutakon 4
db hidnak helyreállításra tárgyában (előíránzat
2927 frt 44 kr.) a zalaegerszegi m. kir. államépít-
észeti hivatalban f. év szeptember hó 19-én ver-
senytárgyalás lesz. Az 5 százalékos bantpénz-
szel felszerelt írásbeli ajánlatok a kitűzött nap d.
é. 10 órájig nevezett hivatalnál benyújthatók,
ugyanott a vállalat egyéb feltételei is megte-
kintheők.

Szegvár. (Iskola helyreállítás.) Az ócsényi
róm. kath. iskolának 711 frt 61 kiban előírán-
zat közműves munka f. év szeptember 15-én szeg-
vár helyvárosi róm. kath. plébánián árlejtés alá
bocsáttatik.

Tervezetek ugyanitt megtekintheők az aján-
latok is ide terjesztendők be.

Nagyvárad (Hid helyreállítás.) A buda-
pest-erősi Állami közút 77.555 km. szakaszán le-
vő 27. sz. hid helyreállítás tárgyában (előírán-
zat 1030 frt 77 kr.) a m. kir. államépítészeti hi-
vatalban Szekesfeherváron f. év szeptember hó
16-án d. é. 10 órákor zárt ajánlati versenytár-
gyalás lesz. Bantpénz az előíránzat költség 5 szal-
zálek.

Nagyvárad. (Helyiségök kibővítése.) A nagy-
várad m. kir. törvényhozói fogház kisebb házi szük-
ségleteinek ugymint 1-6 csoport részor. egye-
mat és festőkérek 11-ik csoport bútorok és a fel-
dolgozásához szükséges szerzőmunkák. III. csoport
szervézsi. IV. csoport rövidkárty. V-ik csoport
kefekiő-árúk. VI. csoport üveges árúk és VII-ik
csoport vegyes árúk (máza, szalma, cszók és
nyugáscsúrd), vállalat után leendő szállítá-
sára f. év szeptember hó 21-én napjának d. é. 9 óráján
a nagyvárad m. kir. ügyvezőség hivatalos helyiségé-
ben árlejtés lesz. Az árlejtésen ugy az öméses,
valamint az egyes csoportokra is elfogadhatnak aján-
latok. Az árlejtés megkezdése előtt az egészre
ajánlattevők 100 forint az egyes csoportokra aján-
latot tevők által 10-10 forint bantpénzzel kü-
telemek letenni. A vállalatra vonatkozó árlejtési
feltételek, valamint részletes kimutatások a nagy-
várad m. kir. ügyvezőség hivatalos helyiségében meg-
tekintheők.

Kaposvár. (Beton-átéreszek.) A pécs-
várad közút 88-88 km. szakaszán lévő útker-
helyett 3 beton-átéresz építésre 597 frt 48 kr. er-
őjig engedélyeztetvén, ömés munkák fogantatásá-
sának biztosítása végett a m. kir. államépítészeti
hivatalban Kaposváron f. év szeptember hó 21-én,
d. é. 9 órákor zárt ajánlati versenytárgyalás lesz,
ugyanott lehet a részletes feltételeket is megte-
kinteni. Bantpénz az előíránzat költség 5 szal-
zálek.

Nagyvárad. (Különböző szükségletek.) A nagy-
várad m. kir. törvényhozói fogház kisebb házi szük-
ségleteinek ugymint 1-6 csoport részor. egye-
mat és festőkérek 11-ik csoport bútorok és a fel-
dolgozásához szükséges szerzőmunkák. III. csoport
szervézsi. IV. csoport rövidkárty. V-ik csoport
kefekiő-árúk. VI. csoport üveges árúk és VII-ik
csoport vegyes árúk (máza, szalma, cszók és
nyugáscsúrd), vállalat után leendő szállítá-
sára f. év szeptember hó 21-én napjának d. é. 9 óráján
a nagyvárad m. kir. ügyvezőség hivatalos helyiségé-
ben árlejtés lesz. Az árlejtésen ugy az öméses,
valamint az egyes csoportokra is elfogadhatnak aján-
latok. Az árlejtés megkezdése előtt az egészre
ajánlattevők 100 forint az egyes csoportokra aján-
latot tevők által 10-10 forint bantpénzzel kü-
telemek letenni. A vállalatra vonatkozó árlejtési
feltételek, valamint részletes kimutatások a nagy-
várad m. kir. ügyvezőség hivatalos helyiségében meg-
tekintheők.

Kaposvár. (Beton-átéreszek.) A pécs-
várad közút 88-88 km. szakaszán lévő útker-
helyett 3 beton-átéresz építésre 597 frt 48 kr. er-
őjig engedélyeztetvén, ömés munkák fogantatásá-
sának biztosítása végett a m. kir. államépítészeti
hivatalban Kaposváron f. év szeptember hó 21-én,
d. é. 9 órákor zárt ajánlati versenytárgyalás lesz,
ugyanott lehet a részletes feltételeket is megte-
kinteni. Bantpénz az előíránzat költség 5 szal-
zálek.

Nagyvárad. (Különböző szükségletek.) A nagy-
várad m. kir. törvényhozói fogház kisebb házi szük-
ségleteinek ugymint 1-6 csoport részor. egye-
mat és festőkérek 11-ik csoport bútorok és a fel-
dolgozásához szükséges szerzőmunkák. III. csoport
szervézsi. IV. csoport rövidkárty. V-ik csoport
kefekiő-árúk. VI. csoport üveges árúk és VII-ik
csoport vegyes árúk (máza, szalma, cszók és
nyugáscsúrd), vállalat után leendő szállítá-
sára f. év szeptember hó 21-én napjának d. é. 9 óráján
a nagyvárad m. kir. ügyvezőség hivatalos helyiségé-
ben árlejtés lesz. Az árlejtésen ugy az öméses,
valamint az egyes csoportokra is elfogadhatnak aján-
latok. Az árlejtés megkezdése előtt az egészre
ajánlattevők 100 forint az egyes csoportokra aján-
latot tevők által 10-10 forint bantpénzzel kü-
telemek letenni. A vállalatra vonatkozó árlejtési
feltételek, valamint részletes kimutatások a nagy-
várad m. kir. ügyvezőség hivatalos helyiségében meg-
tekintheők.

Rablógyilkosság a gyulai vásár- térén Az áldozat megtalálása.

Folyó hónap 2-án virradóra a gyu-
lai külső vásártérén, a vágóhid köze-
lében haldokolva találták Klánda
Tótor Bihar megye cigányfalvi illeté-
ségű hatvan éves gazdabert, a köz-
ség volt biráját. Murvai Gábor vá-
sárügyeleten volt városi rendőr azonban
intézkedett kórházba szállításáról, ahol
a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte
volna, még azon a napon meghalt.

Gépzak között.

*Oh van nekem még temérdek dalom,
Csak hogy ki nem dalolhatom.*

*Nem olyan épen, tisztán legelőbb,
A hogy én akarom! . . .*

*A gépkerekéknél ott áll egy legény,
Jzzad és dalolgat szegény,*

*De a gépzakban elvész a dal . . .
— En vagyok ez, egészen én!*

Szabolcs Mihály.

Jegyzetek az újságírásról.

IRTA: BRÓDY.

Ajánlanám a fraezia vezérkarnak,
hogy ez új lap dorék kiadóját alkalmazzu
a maga inquisitionalis szolgálatában. Nem
azért, mintha ő odavaló volna, a világeért
sem; hanem azért, mert pompás nyomozó
tehetség. Ime, az én szerény porhüvelyem-
t, a melyről azt hittem, hogy érejtve
bujdokol a földi téreken, ezt is fölfedezte,
kiássza és oldhívja a homályból. De ha
csak ezt tenné! Azonban kegyetlen szívvel
apellál a régi szerelme, az ifjúkori
álmokra, a tavalyi bóra és a jogtudomány
rideg emberében felkelti az irói ambízió-
kat . . . Nem lehet megvesztegetőbb va-

lami, mint az, ha az embernek valamely
rég, az élet viharai között hálátlansal
elfelejtett tulajdonságát emelik ki a sir-
ból. A tul megnagyobbodva, színosen,
óriási arányokkal kél ki ilyenkor a tá-
volságból. Melyik esúnya asszony nem
volt szép és fiatal, tízenyolez éves kor-
rában? (Ebben a korban különben esú-
nyának lenni: képtelenség.) És melyik-
nek nincs meg a maga nagyobb, vagy
apróbb legendája arról az időről? Mind-
egyik visszaemlékezik a mesebeli lovag-
jára, a sárkányölő királyfiára, pedig va-
lőszínűleg arrogáns és kiállhatatlan volt
az ifjú . . . De kellometlen alakja kel-
lemos, szép és kívánatos lett az idők
mohán át és az élehetetlen fiozko regény-
hösső avangeált. Vagy ki nem irt közü-
lünk szerelmes verseket? Hallgassatok!
Mindnyújan irtunk. A komor pénzügyi
sziamtanácsos a hivatalos órákon túl, egy-
egy májusi estén szivdobogva ismeri be,
hogy haj, haj! volt korszak az életében,
mikor nem a III. osztályú kereseti adó-
hoz kereste a kulesot, hanem egy ke-
gyetlen szivhez, a mely nem akart meg-
nyilni . . .

Mindez a magánélet szük keretében
tartozik. A szerelme, az almok nem fog-
lalhatnak helyet a közélet nagy porond-
ján. De méltóztassék megfigyelni, hogy

azok, a kikből lett valami, hatalmas urak,
az ország kormányzói egy-egy ollágyult
pillanatban szintén a régi diúsőgre gondol-
nak vissza, áhitozva és kegyelettel a
budavári paloták helyett sokszor szive-
sében vállalnak az arkádiumi honpolgár-
szep . . . Wokerle például sok nagy és
szep beszédet helyett azokkal a versekkel
dicsékedett, a melyeket a szekesfehervári
gimnázium önképzőkörében irt; pedig
azok a versek intámsan rosszak voltak
— A miből viszont az a szomorú tapasztá-
lati igazság tűnik ki, hogy a költészet
műzsája és a finansztudományok neitője
még egy muló haison kötésére sem kap-
tak dispensatiót az égiektől. Beszéljük
Gladstoneról, az angolok nagy *salf mande*
man-járól, a ki, valahányszor megbukott
— és ezt éppen elvessz tette — mindög
sietve menekült vissza az álmat adó be-
rekebe, kedves Homérjához, a kinek örök
írásait művészieszen fordította le roma-
tónok nyelvére. És ha már úgy benne
vagyuk a misztrosztokókban: nem sza-
bad elfelejtkezni Széll Kalmárról sem,
a kiről azt hitték, hogy élete legnagyobb
büszkeségének tartja azt a jelentékeny
episodot, mikor alig harminzéves korá-
ban Magyarország pénzügyminiszteri szé-
kébe állt. Holott kiderült, hogy ő ezt igen
csinos ügynek tartja ugyan, azonban —

A rendőri elnyomozat csak hosszabb utánjárás után tudta az elhunytak személyazonosságát is megállapítani. Gyanúsak tűnő föl az eset, a törvényszéki vizsgálóbíró elrendelte a hulla felboncolását s a boncoló orvosok a halál okául szívszélhűdést állapítottak meg.

Külső erőszaknak a halotton semmi nyoma sem volt észlelhető.

Az elnyomozás során azonban bizonyossá vált, hogy Klándától, aki előző napon egy pár ökröt adott el a vásáron, a vételár fejében kapott 270 frtot ellopták, vagy még haláltusaiban közben elrabolták.

Az első nyom.

Ez a körülmény indította a gyulai rendőrséget arra, hogy azon biharmegyei csendőrségi őrsökön — amely vidékre Klándával volt — nyomozást indítson. Ezen hivatalos megkeresésnek eredménye volt, hogy a városi rendőrkapitányi hivatal f. hó 10-én Répási Mihály tatádfői csendőr őrsparancsnoktól azon sürgönyt vette, miszerint ott egy marhahajcsár van letartatva, a ki azzal gyanúsítatik, hogy Klándát kirabolta volna.

A hír vétele után Endrődy rendőrkapitány, Hótorán Péter városi rendőrt magához véve, azonnal kiszállt Tatádfőre, hogy a nyomozást személyesen kezébe vegye s a lakosság körében kínos benyomást keltő homályos büntügyre — világozást derítsen.

S ennek a gyors elhatározással követett közvetlen eljárásnak meglepő eredménye is volt. Ezen esetnél is bebizonyult az a csalahatalan elv, hogy a büntügyek nyomozásánál a közvetlenség a legfőbb kellék, mert az ily fajta ténykedés soha se járhat kellő sikerrel akkor, midőn a kutatás fonálát felvett hatósági közeg, kényelem

szerepet, vagy közönyösségből az eljárást nem maga folytatja, hanem átengedi azt olyan egyéneknek, a kik az előzményeket nem közvetlen tapasztalásból, hanem csak szóbeli, vagy éppen irásbeli információkból ismeri meg.

A tettesek.

A rendőrkapitány vezetése alatt a tatádfői csendőr őrs körletben folytatott nyomozás a következők derítették ki:

Bálint János bukorványi illetőségű, rovott múltú marhahajcsárt, a nagyváradi kir. törvényszék fölhívása folytán, már régóta kereste a tatádfői őrs legénysége, hogy valami ítélet kihirdetése végett bírái elé állíthassa.

E hónap 8-án végre a csendőrség letartóztatta nevezettet s megtudva, hogy a gyulai vásáron is megfordult, nem kísérte be a törvényszékhez, hanem az előtte már tudva levő titokzatos gyulai rablás miatt is kikérdezte. Bálint János oly zavart kifejezéseket használt ezenközben Répási őrsvezető előtt, hogy annak mindjobban megerősödött ama gyanuja, miszerint Klándát a Tódor kirablásában részének kell lenni s azonnal értesítette gyanujáról a gyulai rendőrkapitányi hivatalt.

A rendőrkapitány és a tatádfői csendőr őrsparancsnok keresztkérdései alatt aztán teljesen megtört Bálint János és töredelmesen bevallotta — tanuk jelenlétében az egész bűncselekményt.

Kik és hogyan követték el a rablógyilkosságot?

Bálint János, aki földhöz ragadt szegény marhahajcsár létre az utóbbi időben feltűnően kezdett tollasodni, így adta elő a Klándát Tódoron elkövetett rablógyilkosságot:

Múlt hó 31-én Gliga Tódor pes-

teregi lakos és annak egy Murri nevű szolgálója társaságában, mint a Gliga által fölhajtatott 12 darab hajcsárja érkezett meg a gyulai országos vásárra. Tanuja volt Gligával együtt, midőn az általuk jól ösmert Klándát Tódor folyó hó 1-én egy pár ökröt 270 frtért a vásáriban eladott s a pénzt egy asinóron nyakában függő zsebköbön elhelyezte. Ettől kezdve aztán szemet vetettek az öregre s este egy csabai peccenyestű sátorában, ahol Klándát vasorázott, melléje szögödték. Tartották szóval és pálinkával s midőn úgy éjjeli 11 óra körül Klándát már jó pityókosan távozott a kisvárosban levő szállására, mindhárman utána sonolyogtak s a vágóhid környékén Gliga biztatására az ittas fővel botorkáló Klándát torkon ragadta, földre dobta és hogy zajt ne üthessen, annak száját a keze ügyébe eső lótrágyával betömte, miközben Gliga a Tódor a pénzt kerítette hatalmába.

A földön vonagló és fuldokló Klándát aztán ott hagyták és a vasuti állomás irányában eltávoztak.

Az elrabolt pénzt Gliga Tódor tette el, Bálint Jánosnak abból csak 20 forintot adott, mert ugymond: „Te szegény hajcsár vagy, feltűnő lenne, ha sok pénzt látnának nálad: ha haza érkezünk jöjj át hozzám Pesteregre s akkor majd adok többet.”

Ezzel a társnak elváltak. Gliga egyenesen a szolnoki vásárra utazott, Bálint és Gligának szolgálója, akinek különben tetleges része a gyilkosságban nem volt, haza Pesteregre, illetve Bukorványaiba mentek.

Gliga Tódor és szolgálójának letartóztatása.

Bálintnak a fenti vallomástétele után őt a tatádfői csendőrség őrizete alatt hagyva, Endrődy rendőrkapitány Hótorán rendőrrel Eledre utazott s az ottani csendőrség so-

mint egy újságírói banketten mesélte — az elsőseget mégis csak annak a korszaknak adja oda, mikor a gimnáziumban önképzőkör elnök volt és a minőségében a *Rósa-füvészt*, vagy a *Kitartás-t*, vagy a *Helikon Gyönyögét* szerkesztette hetenként kétszer, a felsőbb osztályú ifjúság számára . . .

Az a pálya tehát, a melynek Önök neki vágnak, igen szép, sok dicsőséggel teli. Nem akarok itten a sajtó szerepéről értékezni — „értékezni”: ez csúnya szó és mindonhová, csak éppen újságba nem való. De különben is: ehhez sokkal bölcsőbbnek és tudósabbnak kellene lenni, a mi mindennél „jól jöhet”, de nem quadrál az újsággal, a melynek elméinek, tüzesnek, helyenként komolyan kellene lennie a hivatása. En elismernem, hogy a „Katóisugarak befolyása a légköri tünetekre” igen fontos, sőt kolozszális dolog, do az olvasóra, a ki a nagyobb és az apró parlamentek tárgyalására, a városi hírekre, a villanyvilágításra, a Hymen bírodalmában történetekre kíváncsi, imémtem, azt hiszem, hogy az olvasóra e máskülönbön oly derék, oly tisztelőreméltó sugarak semminemű befolyással nem lesznek, ha csak azzal nem, hogy beszüntetik az előfizetést . . . Vagy tessék elképzelni, hogy

Justitia egy derék hive értekezik ezzel a czimmel: „A római perjog, mint vörös fonál a népek jogelötében” és — ugye bár? — nem nehéz azt kitalálni, nem hogy milyen fiú a Goldstein Számi, hanem hogy a fonál, a mely az olvasót a lappal összekötötte, nyomban elszakad . . .

Azonban, úgy vélem, minden nagy-képűködés és tréfa nélkül szólni: lehet beszélni a sajtó nagy, óriásilag megnagyobbodott szerepköréről. És lehet beszélni erről különösen nálunk, Magyarországon, a hol az új, a megújodott, a jelenkori Magyarország fundamentális intézményeit a sajtó keltette életre. Hol volna, kivé lettünk volna a Kossuth ragyogó és fanatikus czikkoi, a Deák hatalmas államjogi fejtegetései, a Széchenyi irodalmi működése, a Kemény Zsigmond publicisztikai munkakodása nélkül? Hogy mit tett Szalay, mit Szemere Bertalan egy modern büntetőtörvény megalkotásáért a sajtóban, a sajtó útján: az nem kétséges. Mennyi ragyogó név, hány fényes elme, az önzetlenségnek, a tudásnak, az igazi hazaszeretnek hány mártírja világít nekünk abból az időből!

De nem írok kortörténetet és már is terjedős vagyok ahhoz képest, a mit egyszerűen és röviden ki akartam fejteni: hogy nekünk különös melegséggel, kü-

lönös előszeretettel, szinte ösztönezerű érzéssel kell ragaszkodnunk a sajtó áldásaihoz. Csak a született görög, a fölfuvalkodott nagyképűség, a kislelkű ember zárkózhatik el a sajtó hatása elől. Elhiszem, hogy az, a ki nem csinált semmit és az, a ki csinált valamit: a hore és a bűnös igenis fél attól a sima, fekete betűs papirlaptól, a mely gyomledebb a guillotine-nál, mikor a korruptakat, az önzöket, a ezimlovagokat, a földi isteneket már ez életben eljegyzi a pokol számára. Ejh, engem nem akaszt meg a moralizálásra mindig készek válsza, hogy: a sajtóban is van korrupció! Lehot. Van is. Bizony ott is vannak. De hol nincsenek?

Nézzék csak, mi történik Franciaországban? Gyönyörű ez. És a sajtó hatalmát megvilágítja a tény: 1793-ben egy lenyomott, loigázott nép holtesteken keresztül juthatott csak ahhoz, hogy elkeresse a hatalmasokat és belevessze a világot a szabadságharozok nagy századába; és 1898-ban Zola megír egy háromhasábos cikket az *Aurore*-ban és a hatalmasok elevenen tűncölnek a levegőben, összes érdemrendeikkel, vitézségi érmeikkel egyetemben . . . Az ember elgondolkozik, nem-e eshetett volna az meg, hogy a nagy epopeából a Honry, a

gélyét igénybe véve, hosszas kutatás után e hó 13-án este sikerült Gliga Tódor is egy Éle és Léle Pestoreg közt levő utszéli koresmában letartóztatni. Egy másik esendő járőr pedig ugyanekkor a Pestoreg fölötti erdőben rengetegben a szolgát kerítette elő, a hol az Gligának a marhait őrizte.

A rendőrkapitány a szolgát még azon éjjel vallatóra fogta s az eskély hábozás után két élesdési polgári tanu jelenlétében szóról-szóra és nyomról-nyomra megerősítette Báluit vallomását.

Az öreg Gliga eleinte konokul tagadott, azonban csakhamar megtört ő is a kereszt-kérdések alatt s a szolgával történt szembesítés után a gonoszított elkövetését föredelmesen beismerte.

Ily formán három napi és három éjjeli szakadatlan nyomozás után a kegyetlenül és élre megfontolt szándékkal véghezvitt rablógyilkosság föl volt derítve. A rendőrkapitány 14-én szállította be Gyulára a gonoszítvókat s midőn ő sorok napvilágot látnak a terjedelmes tényleírással együtt átadattak a kir. ügyésznek.

Az elrabolt pénzre vonatkozólag megjegyezték, hogy amennyiben Gliga Tódor jómódú marhakereskedő s Pesteregen háza és földbirtoka van, az utolsó krajezárig meg fog kerülni s a bűnügyi eljárás költségei se maradnak megterítetlenül.

A mi törvényházunk.

Megyénk egyik büszkesége, a díszes törvényszéki épület munkálatai már annyira előhaladtak, hogy a jövő hó 1-én Szilágyi és Robélyi vállalkozók azt minden valószínűség szerint a törvényszék rendelkezésére bocsájthatják.

Meroier, a Boisdéfro noveli maradt volna meg és Marat és Danton generális urak most a rennesi bíróság előtt állának. . . Talán véletlenség az egész. De akkor azok diktátorok voltak, míg ma ezek komikus alakok. Akkor azok halomra lövették az ártatlanokat; és ma Meroier, azt hiszem, igen-igen meg lesz elégedve, ha épp bírói menekül. Oh, de nem is igen lehet erről többet beszélni, mert az ember szertelenségekre ragadtatja magát. . . A végeredmény úgyis egy marad: a különbség kutatása az eredmények között. A különbség: száz év. Mindössze száz év. És a — sajtó.

Ez a sajtó.

Andrássy Gyula mondta azt a nevezetes axiomát, hogy: Igerüni nehéz, megtartani könnyű. Most látom, mily bölcsem tettem, hogy nem ígértem és így nem is kell megtartanom semmit. Isteni szabadság, hogy csaponghatok. Azonban egy kérdés aggaszt. Az előbb túlon-túl komoly voltam, vagy mondjuk: valék, mint-hogy itt már nem óhajtok többé komolykodni. Hogy mi aggaszt? A mi mindig aggasztott, aggasztani fog és aggasztani fogott volna: — a hölgyek. Elismerem, hogy nem egészen boesületes dolog sőt nevezhetném boesületesnek is azt az eljárást, a mely szerint idáig nem foglalkoztam velük annyit, a mennyit méltán elvárhatnának mindenkitől. Mert ők az első mindenütt! És a sajtó igen szép

Az újabbkori reneszánsz stýlbon épült palota nemesek külső díszes formáival, hanem belső beosztásával is kielégíti mindazokat az igényeket, melyeket egy ilyen költséges és több emberöltőre tervezett épületnél méltán támaszthatunk.

Ambar még mindig serényen dolgoznak a szorgoskodó munkások az egyes helyiségekben, de azért már most elmondhatjuk, hogy ezek az utolsó simitások nem változtatnak az épület jellegén s körülbelül tisztába lehetünk azokkal a hiányokkal, a melyek szépségtől szempontból a belső díszítések ellen felhozhatunk.

De ezek sem oly lényegesek, hogy e miatt erősebb kritikát kellenék gyakorolnunk. Minden esetre kívánatos lett volna, ha a lépcsőház, esküdtszéki-tárgyaló terem és a büntető tanács terem tagadhatatlanul költséges és sok munkát igénylő díszítéseinél a színek harmonikusabban választatnak meg, mert így az összehatás nem elégti ki annyira a szemlélőt, mint a hogy azt, egy ilyen monumentális épületnél a külső hatalmas arányok után méltán várhatná.

A mi törvényszékünk lépcsőháza, az állam által újabban épített törvénykezési épületekkel összehasonlítva, — egyike a legsikerültebben kidolgozott lépcsőházaknak. Mert akár a kupola figurális díszítését, akár az ivben futó vonalak szabályosságát tekintjük is, az építészeti arány nemes egyszerűsége mindenütt szembetűnik. Egyedül a lépcsőház fal-festése az, a mi a kupola díszítésének alap-tonusával nem harmonizál.

A kupola mennyezetét egy falfestmény díszíti, mely a böles Salamon ismeretes ítélezését ábrázolja. A kép egészben véve sikerültnek mondható, bár tagadhatlan, hogy a mi külön festő-művésznünk: Veres Gusztáv különben is produkált már onél.

dolog, de a hölgyek még szobok. Mar most őket unalmas fejtegetésekkel traktálni! Oly komolynak lenni, mint egy aggastyán! Érzem a levegőben azt a borzasztó szót, hogy: „fád.” Érzem, mint-ha hallanám is tiszta, csengő hangon és — higgyék el — meg vagyok semmisülve.

De vezeklem.

Beszélok arról, hogy hogyan képzelem en el ez ujság tereza-rovatát. Legyen ez egy virágos kert, sok-sok szerelemmel. Udo és friss illat csapja meg innen a bájos leány-arcokat. Azonban boesátna! A szerelem tekintetében megjegyzéseim vannak.

A szerelem — ha szabad megjegyezmem — a polgári társadalomra szoritanám. Mert vannak maskülnben igen dorék és korrekta író urak, a kik nem erzik magukat jól, ha alakjaikat nem helyezhetik el a forangú tarsasag köréből. Ez érthetetlen! A grófnó bizonyára nem ismeretlen Önök előtt. A grófnó, a ki hanyag mozdulattal a végig rózsaszínű pongyolájában az amaranat-vörös koreveten, mialatt a báró ideges kézzel sódor egy cigarettet. . . Ez az elegáns grófnó és az ideges báró időnként mindig meg szokott jelenni az ujságok tárczarovatában, pedig — bizony Isten! — senki sem kívánási rájuk, senki sem hívta őket! A mese állandóan ugyanaz. A grófnó rendszeren fölkel a korevetről és a báró eldobja a cigarettet. A valencei

Az esküdtszéki tárgyaló terem mennyezet díszítése határozottan imponáló lenne, ha megmaradnak az egyszerűbb és igénytelenebb színezés mellett. De így, a hogyan most kinéz, nagyon is tulterhelt, a mi már a művészi hatás rovására esik. Kevesebb aranyozás s főleg az élék piros színek sokkal kisebb mértékben való alkalmazása határozottan előnyösebb lett volna. A falak márvány utánzata sem éppen sikerült.

A büntető tanács terem mennyezet festése szolid, egyszerű és izléses, hanem a márványfal utánzatok nem sikerültek, mert nincsenek összhangban a mennyezettel.

Az egész épületben legcsinosabb és kitűnően sikerült festése van a polgári tanács teremnek. A halványzöld tonusu mennyezet, az oldalfalak szépen harmonizáló festése egyformán alkalmasak arra, hogy a szemlélőben a legkellemesebb impressiókat ébresszék. Növelik az összehatást a gyönyörű szép cserép-kályhák, melyek igazán művészi izléssel vannak kidolgozva.

Úgy az elnökségi, valamint az összes bírói és egyéb hivatali szobák magas, száraz, világos és elegáns helyiségek s a festésük is kielégítő, sőt egypár szoba igen izléses és csinos mintázatu.

A folyosók mozaik és terrazzo burkolattal vannak ellátva, a mi minden esetre urius, de talán nem egészen praktikus. Az ügyes-bajos emberek patkóesizma! igen hamar tönkre fogják tenni éppen úgy, mint a szeghalmi járásbíró ság mozaik burkolatu folyosóit, melyek pedig annak idejében a volt tulajdonos d. Orsay grófnak nem kevesebb mint 7000 forintjába kerültek.

Az épület földszintjén nyer elhelyezést a törvényszék telexkönyvi osztálya, a vizsgáló bíró, a pertár, a kir. ügyész-

tükör előtt, vagy az óriási csillár alatt megállanak, a tekintetük összekapcsolódik és . . . a többit tudják Önök. Miért szükség ehhez a meséhez egy grófnó és egy báró, azt megérteni képtelen vagyok. De ez még csak a próza — és a prózaíróknak sok mindent meg lehet engedni. Azonban ha egy vörösíró vetemedik erre: oh, ez fujdalmas! A hantó, a hős, a troubadur, a szerelem dalnok, a szabadság költője, mikor nem a szarnokság rablánczat esörgeti, hanem odát ír a hét, vagy kilenez agú koronához. . . Fölkiáltak a költővel: Hazám, hazám, ne ily fiakat adj nekem! — mert volt már ilyen fiú. Volt, a ki versben ezt írta:

Tény, hogy a grófnó szerez
S páholyból gyakran rám nevet!

Azt hiszem, Gyulán ez eset ki van zárva. Mert grófnó ugyan akad még, de hol van a — páholy? A költőzet ily eltévelyedéseit tehát Önök meg lesznek mentve.

Mit mendjak még? A szerelem az a nóta, a mely örökké új marad. E két példában csak a szerelmi költőzet túlhajtásait próbáltam karrikizálni. Egyébként: ifjúság, boldogság föl, föl ebbe a rovatba! Sursum corda!

E sorok: néhány jegyzet az ujságírásról. Igénytelen, müló szavak. De ideiktatom — emlékeztetőül! — azt a sajtótörvényt, a melyet Deák Ferencz készített és a mely mindössze csak egy páragraphusból áll:

„Hazudni nem szabad!”

ség és a gyulai kir. járásbíróság. Mind-
ezek a hivatalok czélszerű és igen ké-
nyelmes otthont találnak. Egyedül a kir.
ügyész lehet elégedetlen s méltán, mert
az ő hivatalos helyisége építészeti tekintetben teljesen elhanyagolt.

A palota tervezője azt az alcoven-
szerű kimélyedést, mely az ügyészi fo-
gadó szobát olyan formátlanná teszi, a
tervrajzban előtérnek jelezte, s csak ak-
kor lett szembetűnővé sommiképen sem
tetszetős alakja, mikor már nem igen
lehetett rajta segíteni.

A fogház-épület a modern humanis-
mus szellemében, a közegészség legtul-
zottabb követelményeinek megfelelően,
majdnem luxusirisan épült. Az egyes
zárkák oly tiszták, szárazak és világo-
sak, hogy nagyon sok gonosztevő so-
hajtvá fog réá visszagondolni, ha bün-
tetése letelegetőnnet el kell tőznie.

A letartóztatotak szinte túlzott ké-
nyelemben fognak itt élni. Zárkájuk for-
róvíz fűtéssel lesz melegítve, vízvezeték,
fürdőszoba áll rendelkezésükre, s ha va-
lami bajuk van, külön beteg szobában,
leggondosabb orvosi felügyelet alatt ápol-
tatnak. Egy cseppet sem abszurd állítás,
hogy sok szegény, nyomorult, vagy do-
logtalan csavargó csak azért is véteni
fog a társadalmi morál ellen, hogy ide
ujra visszakerülhessen; s hol a minden-
nap i kenyeret sem kell keserves mun-
kával, sok nélkülözés és sanjaruság kö-
zött megkeresni; hanem száraz, meleg,
világos és kényelmes zárkákban heve-
részeve töltheti el a napokat.

A pinceszobákban van a gőz-
fejlesztő-telep elhelyezve, mely rendki-
vül érdekes és tanulságos. A hatalmas
kazánból gőgyőszzerűleg csavarodnak ki
a csövek, melyek a földszinten, az első
és második emeleten minden egyes zár-
kát, munkatermet, betegszobát, mosó-
konyhát, fürdőszobát, szóval minden fog-
házhelyiséget melegeggel árasztanak el.

Ugyancsak a pinceszobákban
talál elhelyezést a törvényszék részere
beszerzett tűzfűtése.

A fogház-udvar tágas, szellős és ter-
mészetesen rideg, mert mindenütt csak
meredek kőfalak veszik körül. A tör-
vényszék udvarától hatalmas, korvas,
vasrácsos kapu választja el.

Az épület Árpád-utczai oldalán lesz
a park; s ebben van az ürtezikut-viz
vezetőki csövezetéből kifolyva, egy lűg-
győlyesen kiemelkedő kifolyó csap, mely
ku tezerűleg, esinosan lesz körül falazva.
Az igazságügyminiszter kílátásba he-
lyezte, hogy a szükséges költségeket
fedezni fogja.

A törvényszék, ügyészség és járas-
bíróság a jövő hó első hetében fog új-
otthonába beköltözni. Sajnos, egyelőre
csak a most meglevő, újonnan átletett
és kijavított régi butorokkal.

Az új butorok, melyekkel a tárgyaló-
termek, az elnökségi és bírói szobák
lusznek bebutorozva, legfeljebb december
vagy január hóban készülnek el.

Egészen véro a mi törvényházunk
oly szolidan, annyi esinnal és művészi
izléssel épült, mely Gyula városát nagy-
ban emeli, s elismeréssel adózhathunk
ugy a tervező Wagner Gyula miniszteri
műépítésnek, mint az ő nagyszabású
concepője megvalósítónak: a Robelly
és Szilágyi cégnek, kik a nagy vállal-
kozók legjelesebbjei közé tartoznak.

A vármegye házból.

(A közigazgatási bizottság ülése.)

Hétfőn délelőtt tartotta meg Békés-
vármegye közigazgatási bizottsága ren-
des havi ülését dr. Lukács György
főispán elnöklete alatt. Az ülés lefolyá-
sáról tudósításunk a kevetköző:

Az alispán havi jelentését a bizott-
ság tudomásul vette, a mely részletezve
azt tartalmazza, hogy a közbiztonságot
5 veszekedés zavarta meg az elmúlt hó-
ban. Baloset volt 11; öngyilkosság 8,
tűzeset 31. Jelentést tett az alispán ar-
ról, hogy a megyei pénztárakat a sza-
bályszerint előnt módon megvizsgálta
s hogy ott mindenben teljes rendet ta-
lált. Részletesen kiterjeszkedik a gazda-
sági állapotra s konstatálja, hogy a szá-
razság a kukorica termést erősen meg-
rongálta. Az állategészségügyre vonat-
kozólag előadta, hogy a viszonyok nor-
malisak Csabán, Békésen a sertésvész
megszűnt s így a forgalmat ezen irány-
ban ott mi nem akadályozza. Az alis-
páni jelentés után a megye fő orvosa
terjesztette elő jelentését, a mely szerint
a közegészségügyi állapotok kedvezőek
voltak; helyenfertőző baj 141 esetben
mutakozott, vörheny 18, difteritisz 7
esetben mutakozott, szamarhurut három
községben lépett fel. Törvényszéki bon-
czolás 32 esetben ejtetett meg. Szabó
Sándor közkórházi ellenőrnek 200 forint
adatott a lakás helyett.

A kir. tanfelügyelő előterjesztése sze-
rint: Részt vott a csabai földmives is-
kola zárvizsgáján és kivette a csabai
áll. iskolákhoz kinevezett tanítóktól az
esküt, jelenti továbbá, hogy az orosházi
ag. ev iskolák 9 tanítója, a békési 1 és
szoghalmi két tanítónak korpótlékat az
állampénztárból a közoktatási miniszter
tárczája terhére engedélyezi. — Kel-
ler József p.-földvári tanítónak fizet-
éséhez 25 forint pótlékot engedélyezett.
Kötegyháza n a községi képviselő-
testület megtagadta az ovoda felállítását.
A törvényhatóság maga állítja be Két-
gyháza költségvetésébe a fenntartis-
költséget s a közigazgatási bizottság no-
vezi ki a felügyelő bizottságot, miután
ennek megalakítását a község megta-
gadta.

A közoktatásiügyi miniszter rende-
let intézett a népiszkolai törvénynek tel-
jes keresztül vitele érdekében. Ezt a
gyulai ref. egyháznak azzal küldötték
meg, hogy ugy a fiu, mint a leány osz-
tályokban az V. és VI. népisk. osztályt
állítsa fel. A ref. iskolaszék azt vála-
szolja, hogy a fiu osztályt felállítja, el-
lemben a leányosztály államosítása érde-
kében az egyházi hatóság útján felter-
jesztést intéz.

Hajnal István dr. a ref. egyház
autonom serelmeit látja, kéri, hogy az
egyház és iskolaugyben a közig. bizott-
ság rendelkezze intézkedéseket ne
tegyen, mert ugy sem lesz foganatja.
Egyházi törvényok szerint a felokze-
teknek el sem szabad fogadnia, azért
kéri, hogy az egyházi főhatóság útján
adják ki jövőben az egyházaknak a ren-
delkezéseket.

Schlauch Lőrincz nagyvárdi
püspök választ küld a katolikus jellegű
iskolák szaporítása ügyében. Egyelőre
azt hiszi, a kath. iskolák fejlesztésével
meglehetünk elégedve, mert Csorváson

1, Békés-Szt.-Andráson 2. Csabacsüdön
1, Uj-Kigyóson 1 új iskola építetett.
E ndrőd pedig, a hol 17 százalék az is-
kolai adó, épen most konvertált kölcsönt
hogy 3 új iskolát építhessen. Tudomás-
szolgálat. Kis Áron ref. püspöktől a
válasz megürgettetik.

Városi Imre gyulai tanyai tanító el-
len, az iskolai hatóságokkal szemben
való ongedetlensége miatt fegyelmi viz-
gálat orondoltetett.

Az ülés ezután a magánérdeki tisztii
előadmányok előterjesztése után végetért.

— Kinevezések és felmentés. A vár-
megye főispánja dr. Konkoly Tiha-
mért vármegyei közig. gyakoronokká ki-
nevezte és a szoghalmi járás főszolga-
bírói hivatalhoz osztotta be. Ugyanő az
alispáni hivatalhoz Szűcs Győző árva-
széki díjnokot áthelyezte s ugyanoda
Braun Károlyt, a vármegyei árvaszék-
hez pedig Husa s János díjnokká ne-
vezte ki. Onodi Ilés csabai járási írno-
nokot és Jandó Pál szarvasi anyakönyvi
díjnokot állásuktól felmentette és ez
utóbbi helyére Szvák Mihályt nevezte
ki. A vármegye alispánja a vármegyei
közkórházhoz ideiglenes díjnokká özv.
Hoffmann Szabó Juliskát kinevezte.

Békésvármegye polgáraihoz,

Minden becsületes sajtótörmeknek
meg van a létjoga! Ez az elv vezette
vármegyénknek a közérdeket híven és
becsülettel szolgáló férfait akkor, a
midőn elhatározták, hogy az egész
vármegye igaz érdekeit képviselő lapot a

„Békésmegyei Hirlapot“

megalapítják.

A „B. H.“ határozott és szilárd
célja az, hogy mindenkor és minde-
nekben a tiszta igazságot szolgálja;
nem hajolva meg senki előtt, nem ked-
veze senkinek, sem személyeknek,
sem érdekköröknek, arra fog törni,
hogy a tiszta igazság a közjó diadalra
jusson.

A „B. H.“ a közelet és a társad-
almi kérdések megbeszélése és ala-
pos megvitatása mellett munkakörébe
felfogja ölelni a közművelődés, mező-
gazdasági, kereskedelmi és ipari érde-
keket és lőtorékvése leendő erejéhez
képest élénk vért önteni ipari, gazda-
sági és kereskedelmi életünkbe.

A „B. H.“ melynek lobogója köré
nemcsak vármegyénk, de hazánk elő-
kelő irói közül sokan sorakoznak.

Előfizetési ára 1 évre 4 frt, félévre
2 frt, negyedévre 1 frt. A lap minden
szombaton délben jelenik meg.

A lap kiadóhivatala tisztelettel for-
dul Békésvármegye polgáraihoz azért,
hogy hazafias, közérdeki és teljesen
önzetlen törekvésében támogatni szí-
veskedjenek.

Kelt Gyulán, 1899. szeptember 15.

A „Békésmegyei Hirlap“
kiadóhivatala

Az örökösök teendői.

Természetében van a magyarnak, hogy a jussát nem hagyja — ha perelni kell érte. Ahhoz meg úgy szokott hozzá, hogy — ha nem kell perelni, ha senki sem háborgatja, akkor semmit se tegyen az öröksége rendezése körül.

A törvény volt az, mi ehhez bozza szoktatta. Más államokban ugyanis ha valaki meghal, vagyona némileg uratlammá válik: az örökösök a hagyatékukkal csak akkor rendelkezhetnek, miután a bíróság, úgy erre hivatott más hatóság kimondta, hogy kik az örökösök és nekik a vagyont átadta. Nálunk ez soha sem volt így, hanem mindig az volt, s most is az a törvény, hogy: a mely perben az örökösök meghal, vagyona azonnal át megy az örökösök tulajdonába; s ezek örökségükkel azonnal szabadon rendelkezhetnek és nem kötelesek bevárni a bíróság intézkedését.

Igy aztán a nép hozzá szokott, hogy ha örököl, beül a birtokba és más semmivel sem törődik.

Pedig vannak bizonyos teendők, melyeket az örökösnek nem szabad elmulasztania, ha csak nem akar magától bajnok és károsodásnak kitenni.

Ezek nagyjában a következők:

Az, a ki a családhoz, vagy a háznéphez tartozik, köteles minden halálozást az állami anyakönyvvezetőnek már másnap bejelenteni, mert különben megbüntetik. Az nem mentés, hogy a halottkém ott volt.

A községi jegyző minden elhalálozásról halálozást-nyilatkozatot állít ki. Hogy ezt elkészíthesse, a rokonokat megkérdezi. Ezek az idézésre kötelesek megjelenni és pontosan be kell jelenteni, hogy kik az örökösök, mind egyik hol lakik, vannak-e köztük kiskorúak, gondnokság alá helyezettek vagy gyönge elméjűek, maradt-e végrendelet és mi a vagyon? Különösen a végrendelet elrejtése, vagy megsemmisítése szigorú büntetést von maga után.

Ezután a további eljárás attól függ, hogy az örökösök közt kiskorú, gyönge elméjű, vagy ismeretlen helytartózkodó, főzőval gyámhatóság alá tartozó személy van-e, vagy nincs?

Ha van, akkor a nagykorú örökösöknek több semmi különös teendőjük sincs. Mert ebben az esetben a járásbíró — minden kérelem nélkül, hivatalból — feltáraztatja az egész hagyatékot és a kir. közjegyzőt megbizva, hogy az örökösökkel tartson tárgyalást.

(Vége köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Erzsébet király asszony** a mi nagyasznonyunk lelki fűdeért, békés nyugodalmáért imádkozott hétfőn az egész Magyarország. Most mult egy éve, hogy egy vadállatnak a karnia szétmarcangolta azt a szívet, mely a magyart igazán szerette. Letűnt a mi fénylő eszillagunk, csak melegét szeretetét hagyta itt s azt mi czerszeresen viszonzozzuk, leborulunk drá-

ga hanivaidnál jószágos asszony, édes hazánk védő szelleme. Mint az egész országban úgy Békésmegyében is, minden városban, községben gyászistenizések tartottak. Békésben, Csabán, Szarvason, Orosházán mint tudósítónk jelentik a részvét a legimpozansabbul nyilvánult Ezrivel tódult a nép a templomba, hogy oltrébeje imáját a megdicsőült asszonyért. Gyulán a róm. kath. templomban Gróh Ferencz prépost szolgáltatta a gyászmisét nagy segédlettel. A templom hajója megtelt gyászba öltözött bánatos közönséggel. Ott volt Gyula város tanácsa és tisztikara Dutkay polgármester vezetésével. A vármegye tisztikara Lukács György főispán s a pénzügyigazgatóság Csák György pénzügyigazgató vezetésével, ugyazintén teljes számban képviselve volt az igazságügyi tisztikar. Lelkőd nyugalmáért milliők imája röpül a magasba felséges királyasszony, legyen is nyugalmad — hosszú szenvedéseid után teljes. — Nemes emléked közöttünk örökkön örökké élni fog.

— **Szabolcska levele.** Lapunk egyik barátjának szives közbejárása és kérelme nyerte meg Szabolcskát iradalmunk bizákságát, munkáscsapatunk csillagává, ki a következő kedves levéllel lépett be hozzánk:

Kedves barátom. Ne félj tinta ez — ha egy kicsit fehéres is... stb. Hancs gyulai tárgyú verset kötött maradványtal is jókor kérsz tőlem. Testemet, lelkemet eladom én barátom, ennek a misió köröké, így, úgy telegok pápi douglag, hogy meghalni sem érek reá. De azért Gyula mindig kedves emlékem között marad a maritonkon az ember jól érzi magát, de költői hatáskanak csak akkor voltának, ha spongyia voltak. No de azt csak a külsőre írtam. A muzika bűvésére (mert ennek is van lelke: a barátság) odával tartozom nektek. Majd költők azt is, mást is — el is viszem nem soká. Most pár rigmust küldök tégy veled a mit akarsz.

Szeretettel ölelek Szabolcskát.

— **Képviselői beszámoló.** Dr. Meskó László a békési választókerület országgyűlési képviselője az országos 48-as és függetlenségi párt tagja, holnap tartja beszámoló beszédét Békésben, mely alkalommal az Ausztriával fenálló politikai helyzetéről s illetve a vizsály megoldásáról fog fontosabb nyilatkozatokat tenni. Mint tudósítónk jelentéppen ezen alkalommal Békés választó polgárainak egy része között szóva tételt a nem sokára bekövetkezendő országgyűlési képviselőválasztás s sokak részéről az a kívánság hangzott fel, hogy bár föltétlen bizodalommal viseltetnek jelenlegi képviselőjük iránt s az az által vallott politikai elvekhez ragaszkodnak, de a bekövetkezendő képviselőjelölésnél oda fognak hatni, hogy ugyancsak a 48-as és függetlenségi párt elveit valló, de békési polgár zasláját juttassák diadalra. — Föltétlen örömmel fogadjuk az eszmét, nyújtson módot Békésvármegye fiainak arra, hogy teltségükkel tudásukat a haza s vármegyéjük javára érvenyesítsék.

— **Lokai házassága.** Jokai Mór koszoros irnok, a magyar főrendiház tagja Pénteken lépett házasságra Budapesten a budai nyári-szinkor egyik tagjával Nagy Bellával. Az új házaspár Velenczében tölti el a mézes-heteket.

— **Rondkívül közgyűlés.** Az I. Gyula és vidéke fű- és léány-kihazasú és temetkező tirsulat holnap d. u. 3 órákor a Göndöcs-népkerti pavillon nagytörménben rondkívül közgyűlést tart. A gyűlésen az alapszabályok módosításának jóváhagyását, továbbá Szikes György

volt egyleti jegyzőnek munkadíj kiutalványozási kérelmét fogják tárgyalni. A gyűlést Hoffmann Ferenc egyleti elnök hívta össze.

— **Az orosházi ev reform.** egyház ismétlen ten kijelentve, hogy iskoláját képtelen fenntartani, azt kéri a községtől, hogy vegye át iskoláját. A községi iskolaszék f. hó 12-én tárgyalta az ügyet s olyan megállapodásra jutott, hogy javasolja a képviselőtestületnek, adjon megfelelő segélyt a ref. iskolának azon összegen felül, a mi az összes egyházak részére megszavazott 2500 ft ideiglenes segélyből az egyháznak jut s azon időre, a míg az iskolák államosítása végleg eldő.

— **A borbizottság.** Szomorúan tapasztalta Erős Ignác békési vendéglős, hogy bár a vendégei inkább a habzó sörrel hűtik le a nyár melegét s hogy bort senki sem iszik — de bora azért napról-napra fogy. Kereszte, kutatta a természeti tünemény okát, de nem akadt nyitjára. — Végre a véletlen segítegre jött. Késő este sétálni indult a s mint terveket alkotva ballag a szomszéd istálló ablakából fénylalt kiómleni, s élénk ének szó őti meg léleit, oda megy, betekint s ott látja elnökölni egy tartsaság élén hetesét a mint vígan emelgetik a boros kantákat. Rajtuk ut, a nota elűmül — a hűn kipattan. Mikor aztán a csandörök vallatora fogtak a tartsaságot, hogy miért loptak bort, az egyik pestről leszaralmazott sulancz batran odakialt:

— Tudja csandör úr, csak megakartuk költeni, hogy nem hamis-e?

— **Békésvármegyei közművelődési egyesület** békési bizottsága szeptember 7-én tartotta ez évben második gyűlését. Ezen gyűlésen bejelentette a könyvtárnok, hogy eddig hanyan vettek ki könyvet olvasás vegett. Ezen jelentésből az tűnik ki, hogy a „Népkönyvtár” könyvet elég sokan olvasnak; most már csak az lenne kívánatos, ha az olvasott könyveknek meg lenne a maga erkölcsi hatása is. Ugyan ezen a gyűlésen jelentette be az elnök azt, hogy a f. év aprilis hó 13. tartott gyűlésből kifolyólag elküldötte a kérelmeket a városnöz, kaszinóhoz, és „Polgári Körhöz”, a mely kérelmeknek csak a két utóbbi egyesület tett eleget, a mennyiben a kaszinó atengedi könyvtáratot a „Népkönyvtár” czéljaira Jokának azon művet, a melyek ott 2 példányban vannak meg; a „Polgári Kör” pedig 6 forintot adományozott könyvek beszerzésére, csak a község képviselőtestülete volt olyan szűkkebü, hogy nem adott akkor, mikor saját gyermekei erkölcsi érzékének fejlesztéséről, nemesbítéséről volt szó.

Nem helyeseljük, nem értjük azt hogy minő okok vezethették a községnek intelgens elemekkel telített testületét e határozat meghozatalára.

— **Tomatos.** E hó 10-én halyeztek örök nyugalomra Gyulán Vég h József hamvait. Az elhunyt végtisztessége nagy részvét mellett folyt le, jelen voltak a városi hatóságok, a képviselő testület s különösen a függetlenségi és 48-as párt, melynek az elhunyt évökig vezérgyőze volt. — A család által kiadott gyászjelentés a következő: Özv. Vég h Józsefné szül. Szöllösy Mária, mint bánatos özvegy, ugy a maga, mint az elhunytunk testvére: Vég h Gábor és neje szül. Hódgy

Fesztér gyermekeivel, sógorai és sógorónői: Szöllősy Ferencz és neje Neubauer Albin gyermekeivel, Szöllősy Julia és férje Szabó János gyermekeivel, nem különben számos rokonság nevében szomorodott szívvel tudatja Végli Józsefnek, felejthetetlen hű férjének folyó évi és hó 8-án este 8 órakor hosszas és kínos betegség után életének 59-ik, boldog házasságuk 33-ik évében történt csendes elhunytát. A megboldogult hamvai folyó hó 10-én délután 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a református sírkövezetben az örök enyészetnek a feltámadás reményében átadni. Gyulán, 1899. szeptember 9-én. A béke angyala örizze!

Tüz Orosházán. Pénteken reggel fél 9 órakor Lövy Miksa paplanos padlásán a munkás gyufájától a vatta meggyuladt, de a tüzet a házbeliék rögtön elojtották, úgy hogy nagyobb baj nem történt.

Halmay Gyomán. Halmayék pénteken tartották Orosházán az utolsó előadást, holnap már Gyomán játszanak, ott 8 napig lesznek s azután Békésre mennek.

Az asszony verve jó régi közmondás s lehet, hogy igaz is. Csak hogy Egres Mihály békési lakosnak nem volt már hozzá jussa, mert feleségétől Szűcs Zsuzsannától évek hosszú sora óta elválva él, mégis élt a férj nem tiszteltre méltó jogaival, mert a mult napon az épen piacról haza térő feleségét minden szóváltás nélkül durva erővel megtámadta, véresre verte s csak az összesereglett piuczi nép mentette ki a szerencsétlen feleséget a durva ember karjai közül. — Az elvált asszony megtette ellene a feljelentést.

Haza jöttek a katonák. Agyulai hazi-ezred 3 heti gyakorlatozás után szerdán reggel 5 óra 40 perczkor 0 s i l l a g l á s z l ó ezredparancsnok vezérlete alatt megérkeztek rendez állomás helyükre Gyulára. Az idej gyakorlatok rendkívül fárasztók és terhesek voltak úgy, hogy néha az ezred egy huzamban 52 km. menetelést is tett. Az ezred dicsőretnel hagyta el a gyakorlatok színhelyét, mert a parancsnokoló Ferencz Ferdinánd 16-berezeg külön parancsban teljes megelégedését fejezte ki az ezred tisztikávanak és legénységeinek magatartása és kiképzetése felett.

— Uj tanácsház. Élénk képviselőtestületi gyűlése volt az elmúlt hétfőn Mező-Berény községének, ahol egyhangúlag kimondották azt, hogy egy új tanácsházat építenek, mely kényelmes otthont nyújtson e folyton izmosodó község közigazgatásának. A tervezetet, mely ugy technikai mint gazdasági szempontból teljesen kifogástalan, B a c h Nándor berényi községi mérnök készítette. — Az építés költsége 60,000 frtra van előirányozva. A képviselőtestület elhatározta, hogy az összes okmányokat törvény szerinti jóváhagyás végett Békésvármegye törvényhatóságához fölterjeszti.

— Igazgatói állás beszűntetése.

Az alsó-fehér-körös ármentesítő társulat hivatalos köreiből mozgalom indult meg az iránt, hogy az igazgatói állás megüresedése eseté ismét ne töltesék be hanem annak munkaköre a főmérnökre ruháztassék át. Az indítványt különösen azon okokkal támogatják, hogy ez kiadás kevesletet idéz elő s hogy a társulat munkásságának élén egy műszakilag képzett egyén áll ki ugys hivatva az ügyeket vezetni. Mindkét ok elégséges arra, hogy ez indítvány határozattá váljék.

— Egy a hősköbő. Diógyőri Simon Endre nyug. kir. törvényszéki bíró, 1848—49. honvéd főhadnagy folyó hó 15-én délután fél 5 órakor 75 éves korában, rövid szenvedés után Gyulán elhunyt, tetemei szeptember 17-én délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a gyulai Szentháromság temetőben örök nyugalomra tetetni. A köztisztvisletben álló öreg úrban Nagy Arthur honvéd alezredes apósát gyászolja.

— Választások Csabán. Hétfőn tartotta Csaba községe közgyűlését, a melyen betöltetett a két végrehajtói és irnoki állás. Az állásokra 36 pályázat érkezett be. Megválasztott a fővégrehajtói állásra Ferenczi Zoltán okleveles jegyző. A két végrehajtói állásra jelöltetett Onody Mihály, Szirmay Sámuel, Lipták György és Filippnyi Mihályt megválasztott egyhangúlag Onody Mihály, Lipták Gy. 22 szavazattal, Szirmay 13 szavazata

ellenében. Az irnoki állásra Bezsán választatot meg.

— Halál egy tüzesetnél. A mint állítják gyújtogatás következtében ki- gyuladt a mult héten Uj-Kigyós községében Locskai Pál földmives gazdának csüre és istállója. A tüzet a nagy szélben oltók hiánya miatt lokalizálni nem lehetett úgy hogy a szomszéd kisebb épületek is a lángok martalékává lettek. A legnagyobb szerencsétlenséget azonban a tűz oltása után tapasztalták midőn is a zsaránokok alatt egy darab ponyvába begöngyölve megtalálták a fiatal szolgaleányt meg- szenesedett hulláját. A szerencsétlen legény a tűz kiütése után s lovakat kivezette az istállóból s midőn munkáját végezve apróságaiért visszatért az égő nádtető lezuhant s maga alá temette a szerencsétlen embert. A hatóság megindította a vizsgálatot a tűz okának kiderítése végett.

— Protestánsok ünnepe Szarvason. A magyarországi ágostai evangélikus gyám- és jótékonyági intézetek szeptember 23-án tartják meg Szarvason országos közgyűlést, mely alkalmából az ág. ev. egyház nagyszabású országos Lutheremlékünnepet rendez. Az ünnepélyen fog a menet előtt haladni a papság is tömegesen vesz részt, azonkívül az egyház világi korifeusai is leráudulnak majd Szarvasra. A vendégek fogadtatására már nagyban készülődnek. A városi fellobogóznak, azonkívül a bevonulás alkalmával egy 300 tagból álló banderium fog a menet előtt haladni. Az ünnepély két napig tart és programja a következő: Első nap: Közgyűlés, este diszvascesora. Második nap: Ünnepi istentisztelet Luther emlékére, este: hangverseny és táncmulatság.

— Hitelszövetkezet Cs.-Apácán.

A szomszédos Csana-Apáca községében segélyegyleti szövetkezet alakul 5000 részvénytől oly módon, hogy minden részvény után hetenkint 20 kr. fizetendő be. A befizetés 5 évig tart s így évenként 52000 frt fizetnek be, a mely töké egy 5 év alatt 260000 frt alaptokére fog felszaporodni. Az alapításban az egész vidék az összes körüllevő községek részt vesznek. A tervezetből a következők érdekes rész-

Látképes levelezőlapokból a legszébb újdonságok kaphatók a „Corvina” nyomda üzletében Gyulán.

lelet emeljük ki: A mikor azt mondhatjuk: az első két év százezer forintjából alapítottuk egy hatalmas népbankot, melyben a kisgazdáknak és szegényebbeknek összes adósságait olcsó kamatra megváltjuk: a másik két évben ismét százezer forintból alapítottunk egy hatalmas takarékmagtárt, s ez alatt időközben felállítottuk az ingyenes iródat, igazságszolgáltatást s így lassanként létrehozzuk mindazon intézményeket, melyek a népnek hasznára lesznek, s megmentik sokféle bajtól. A keletkező intézetek iránt földmives körorokban s a nagybirtokosoknál az érdeklődés igen élénk. Az alapítók élén Kovács Lajos gyulai ügyvéd és Bartha István csanád-apozai plebánus szintén gyulai származású férfiak állanak.

Választás alá nem eső községi képviselők a békési járásban. A békési járás főszolgabírája felszólította a járásában levő községek előljáróságait, hogy az 1899 évben 100 frton felül adót fizetők névjegyzékét, azok egyeses állami adójának kitüntetésé mellett a hó 6-ig terjeszték be hozzá. Az előljáróságok miután ezen felhívásnak eleget tettek, a főszolgabíró a beküldött adatok alapján az 1899. évről választás alá nem eső községek képviselői névjegyzékét a következőképp állította össze: Békés községben, rendes tagok: Gr. Wenckheim Frigyes, br. Wenckheim Viktor, Káráz Imre, Békési népbank, Békési ev. ref. egyház, Pfeiffer Antal, dr. Hajnal István, Konitzki János, Rasofszky Fülöp, Kny Antal, id. Belenta János, Vécsey József, Morvai Mihály, Konkoly Jenő, Bagi Pál, Békési ev. ref. gimnázium, Bakuzs Tivadar, Benedy Gyula, gr. Blankenstein Pál, ifj. Winter Adám. Póttagok: Fehérvári Celestina, Kratochvíl Gyula, Emperl Ernő, Félén Rezső, Kocsor Gergely, Tóth Mihály. — Mezőberény községben, rendes tagok: gr. Lamborg Fülöpné, br. Vécsey József, br. Wenckheim Viktor, Urszinyi László, Braun Adám, ág. ev. egyház, ev. ref. egyház, Hoffmann D. András, Herzberger Dániel, Hoffer Adolf, Kovács István, ifj. Rau N. Mihály, Speck Márton, Braun D. Márton, Kolozsi András, Madarász János. — Póttagok: ösv. ifj. Hegedűs Mihályné, Csor József, Rau M. András, Klein Mór és Társa, Rau András, ifj. Winter Adám. — Körös-Tarcsa községben, rendes tagok: Fehérvári Celestina, gr. Blankenstein János, gróf Blankenstein Pál, gr. Lamborg Fülöpné, gr. Blankenstein Vilma, Boros János, Tóth László, Pfeiffer Antal, ev. ref. egyház, Vámos Sándor, T. Szabó Mihály, Nagy Imre, ösv. Puskás Imréné, Fábiny Gábor, Hajdu István, Weiszbrun Farkas, ifj. Lénárt Balint, H. Ladányi János, ifj. Varga Antal, dr. Krick Imre. — Póttagok: Szontandrás Pál, Boros Károly, Nagy Sándor, Nagy Károly, Tóth Ferenc, Tóth Pál. — A főszolgabíró az egyes községek előljáróságaihoz a fenti névjegyzékeket azon utasítással küldötte le, hogy azokat folyó hó 16-át számíva öt napon át közszemlére tegyék ki. — Akinek a kitett névjegyzékek összeállítására ellen kifogása lenne, ugy azt 15 napon belül beadandó fellebbezésében megteheti.

— Lapunk mai számban foglalt összes hírdetésekre ezúton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Villamos világítás Gyulán.

A régóta vajdó kérdés végleg megoldást nyerő állalkozó cég már telep engedélyért folyamodott. S a tárgyalás határmája ki is törtelt. A vállalkozó által kibocsátott berendezési tervezet több pontját közöljük.

Az áram ára magánosok részére:

A vállalat által megadott villamos áramot az I. sz. ban megjelölt árszámok szerint magánosok kizárólagosan. A villamos áram ára, a mennyiben átlagos érzetűre megállapítás nem

jött létre, magánosok részére 100 wattóránként 5 (öt) krajczár, a mi egy 16 gyertya fényű (40 wattos) izólámpánál óránként 2 krajczár ki.

Ha (gyulaváros magánvilágítási fogyasztásából) a bruttó bevételét az évi 25,000 forintot elérik, a magánvilágítási áram egyenként a gyertya s mindenkorra 3/4 (négyezer) sz (nyolczföld) krajczárra hoktovát óránként leosztállítandó.

Ez árból a fogyasztók a következő engedményben részesülnek:

1. Az összes lámpáknak egyenkint átlag évi 700 órán való igénybevétele esetén az árból levonandó 6 százalék.
2. Az összes lámpáknak egyenkint átlagos évi 1000 órán át való igénybevétele esetén levonandó 9 százalék.
3. Az összes lámpáknak egyenkint átlagos évi 1500 órán át való igénybevétele esetén 12 százalék.
4. Az összes lámpáknak egyenkint átlagos évi 2000 órán át való igénybe vétele esetén 15 százalék.
5. Az összes lámpáknak egyenkint átlagos évi 2500 órán át való igénybevétele esetén 20 százalék.
6. Az összes lámpáknak egyenkint átlag évi 3000 órán át való igénybevétele esetén 25 százalék engedmény az eredeti árból.

Magánosoknál eszközözendő berendezések.

A villamvilágításra szükáges összes vezetőket a házak külső faláig vállalkozó snajt költéségen tartozik előállítani és fenntartani, míglen a világítási szerkezetek belső előállítás és fenntartása magánokéi költségére történik. Belső berendezések (installatciók) jelen szerződés első 5 évében csak a vállalat által eszközöztetők, a városi tanács által a vállalattal egyetértőleg megállapított árakban szerint.

Izzó és villámipár azonban magánosok házáikból szereshetnek be, a berendezések egységei nem lehetnek magasabbak, mint azok, melyeket Budapest székes főváros tanácsa az ottani áramfejlesztő társulatok számára évről-évre jóváhagyott.

Hentzi tábornok,

A függetlenségi és 48-as párt országoszerte nagy politikai actiora készül azért, hogy elégtételt vegyen a kormánytól, mert a Hentzi-szobor s illetve sir-emlék leleplezéséhez a honvédséget kivényeltette. Kossuth Ferencz pártelnök kiállványt bocsátott ki az összes ellenzéki pártokhoz, felhiva őket a cselekedetre. Hogy Hentzi cselekedelőt igazságosan el lehessen bírálni megösmertjük olvasóinkat Hentzi tábornoknak, hitelos kútfőkből merített élettörténetével.

A generalis magyar eredete mende-monda, mely egyrészt abból keletkezhetett, hogy Hentzi Debreczenben született (1765. okt. 24-én.) Ez pusztá véletlenség. A legmagyarabb város ugy lett o szomorú emlékü katoná bölcsőjévé, hogy svájci eredetü atyja, Lajos szintén osztrák zsoldos, épp Debreczenben állomásozott születésekor. A mende-monda keletkezésének másik oka alkalmasint a Hentzi név magyaros hangzása.

Hentz község ugyan nincs az országban: de van Henczina és a Dunántúlnak ismert ur családja a nyilván hona eredetü Hencz. Mindezek a dolgok megtevészottak az emberekre, akik aztan magyarul sejtettek a szabadság földéről származó osztrák katonájban. Hentzi Henrik egyenes leszármazottja annak a Hentzi Samuel nevü svájci békésónnek, a ki a mult század negyvenes éveiben fordulalmat akart támasztani a kormány ellen és verpádon végezte életét. Hentzi Samuel 1701-ben született Bernben. Pályáját, mint tisztviselő kezdte a sőházak kőműv, aztan olasz katona lett és mint kapitány szolgált a modonai herceg csapatáiban. Visszatérve hazájába 1744-ben többnyomával azt követelte hogy a város tanácsában a nemes patricius családok tagjai is belephessenek. Bern városa erre számüzte Hentzit, ki Neuchatelbe ment s ott egy Messageries du Pinde címü szatirikus verskötetét adott ki. Egy év múlva megengedték hogy visszatérjen Bernbe. Hentzi később a városi könyvtáros állásáért folyamodott, helyetle azonban egy tizennyolcz éves patricius sarjat választottak meg. Az elköseredett ember most összeesküvést indított az alkotmány ellen; diktátor akart lenni; de szándéka kitűd-

dott és Hentzi Sámuel 1749. július 17. két társával együtt lefejezték. Följegyzik róla, hogy bátran halt meg, Lessingtragédiát kezdett írni Hentzi Sámuel sorsáról, de a műből csak töredékek készültök el. Különös véletlen, hogy az egyenlőség és szabadság svájci hősnéek kivégzése után épp száz évvel: 1849. május 21-én ocsit el Buda-várában leszármazottja, ki az onyomás szolgája volt. A Debreczenben megjelent Esti Lapok szerint (1849. 79. szám.) Hentzi utolsó szava az volt: Die Ungarn sind brav. Ennek semmi bizonyosága sincsen.

A volt budavári Hentzi-emlék német felirata ezt hirdette: Hentzi tábornok Alnoch ezredes 418 hőssel együtt itt halt meg a csiszárért és a hazáért 1849. május 21. Ez a felirat amennyiben Alnoch ezredesre vonatkozik, valótlan. Alnoch ezredes a gyászos emlékü osztrák katona, ki Budavár megvételeének reggelén levegőbe akarta robbantani a lánc hidat, nem a várbán halt meg, hanem ottentátumának színhelyén.

Igy tehát a történelmi igazság „hogy Hentzi az osztrák tábornok küzdött vitéz csapataink ellen, s bombázta órákon át a fővárost, de az az állítás nem felel meg a valóságnak, hogy magyar származású lett volna s hogy így mint magyar megtadva saját véréit küzdött azoknak loigazásért.

Törvénytészéki csarnok.

Novák Camill kir. törvénytészéki elnök s Balogh Sámuel központi vizsgáló bíró most vannak szabadságon, mely szabadság idejük október hó 1-án jár le, a mikor ismét elfoglalják hivatali állásukat.

A gyulai kir. törvénytészéken előadandó ügyek jegyzéke:

A sommás pereké szajtember 19-én. Kertész Sándornak Matyas István 250 forintos. Honai Pál és neje. Pollák Kálmán és neje. 179 forint.

Heisz és Pörjesz cégtulaj Tolisz Arnold 225 frt. A rendes pereké szeptember 16-án: Vincze Dániel, dr. Kiss István 800 forint, Pajó Márton, Vallyegly János 1037 forint 50 kr

A börtönből.

A társadalom s az állam joga, hogy kivágyja a fekályt, hogy elkülönítse az életetelen s vétől dököző testből. A társadalom a nyomorultjainak a fekölyöknek hátrékaról irak, mely helyeket a mely életmódot a humanus emberi agy ugyan nem embeire alakított át — de megie szomorú gyászos sir, melynek láttához hozzáverődnek a nyugzó udgos élet hullamai — de a falakon belül lakik a bunat a kegyetlenség, a atoki gyötörtelen. Nem lesz erdekeltlen e sorok olvasói előtt, ha emberitársaink szomorú világáról a börtönből megemlékezük, az olvasónk élet tarva az egyformaságban tele napok egyiket.

A társadalom két osztálya kegyetlenül elintkezésbe jönni a börtön légkörével: az egyik, kiknek hivatala ott lakni, azzal foglalatokodni, a másik az életetek osztálya, kik akaruk ellenere kell, hogy ott tartózkodjanak.

Bar a büntető jogtudosok nagyon vitakoznak nagyjában is azon, hogy a büntetés célja javítás, elintözés, megelőzés vagy megbüntetés. Bár a mai jogtudószer nem a büntetés, hanem a büntetésre szabja ki a büntetést: azonban az elintözésnek tökéletesen mindegy, hogy miú ezáltal, miú célban lett megbüntetve, csak az számít elötton, hogy mennyire tartuk ottitve es hogyan hatjuk rajtuk végre a büntetés es ha humanus az eljárás, akkor bizony mint eddig is, és ezután még nagyobb mértékben tapasztaljuk, hogy a viszaszökés száma mind kevesebb leand. Nem szökök ön aközül, kiknek ugyazóvala életelémök az, ha lépten-nyomon ellenkezőbe jönnék a büntető törvényekkel, non beszélünk az a magözött gonoztavétkéről, hanem csak azokat említem, kiket a felhívott kedély, a féltékenység, a bosszu, a szerelém és más egyéb rugók esabitnak a büntélet előkövetésére: ezeknél a statisztikáknak van mutatója, hogy a viszaszökés száma folyvást apadótlan van. De nem is lehet másképp, mert a vonatkozó rendeletek egész összességükben oda

szelőznek, hogy humanusan bajtassék végre a bűntetés.

Az elítéltet a kir. ügyészség utalja be a lör-tőbe, a hol a helyes alkalmazásával a felügyelőhöz vezetik, a kinek kötelessége felügyelnie híg-gadtan, komolyan a házi-szabályok pontos betar-tására, majd beosztják személyes viszonyai pl. életkora, büntetésének és a kiszabott büntetésre figyelemmel a társas zárkába, hol egy fejtáblára neve és büntetési ideje ki van írva, melléje az azon-ban a cselekmény a miért elítéltetet.

Reggel 5 órákor mindenki elítélte felkel meg-mosdik, később aétl majd rendez foglalkozást a nők mosás, házi dolgok, a férfiak vessző-fonással foglalkoznak, míg nem egykedű 12 órákor ebéd, aztán pihenő, munka, séta és 5 óra után mindo-nik a zárkájába megy. Szóváltásba elögyvelni, tár-máni nem szabad, az örök komoly felügyelme-téseinek engedelmeskedni tartoznak, pedig a szo-moru világban megnyi humor, mennyi ironia van: így: „Jámbor” nevű verekedéért van egy évre elítélve, „Boldog” nevű gyermekölésért pedig a nevék jelentősége koránt sem való a fekete könyv-be, sokszor előfordul, hogy az elítélte azzal állít be mennyit vitatkoztak az urak mégis én kaptam hal-hónapot: a másiktól midőn kérdézték miért van elítélve és mennyire, azt felelte: nézze meg kelme-d az írást benne van az, a harmadik nő kérdőre vo-natott, hogy miért verekedett a társával, azt a halpraesétt feleletet adta: „Nem lehet ott kérom seünd, a hol három asszony van együtt.” Valószí-nűleg nem a három Gratia, hanem a három Párcha lehetett.

Vasárnaponként Istentisztelet tartatik a fog-ház templomában, sőt vallásos és erkölcsös köny-veket kapnak az elítéltek olvasmányul, minok ha-

Uj divatárú üzlet Gyulán.

Szíves tudomásul.

Van szerencsém a nagyérdemű köz-szég szíves figyelmét felhívni az őszi és téli időnyre ujonnan és dúsán be-rendezett

divatárú üzletemre.

A legdúsabb választékban kapható mindenemű vászon, asztalneműek, chiffonok, batistok, cretonok, zephi-rek, kanavaszok, kasan, flanel, mosó parkettek, függönyök, ágytakarók, sző-nyegek és paplanok.

Különlegességek és nagyválaszték mindenemű női ruhaszövetekben.

Az igen tisztelt közönség szíves párt-fogásába ajánlva magam

kiváló tisztelettel

Bröder József

rőfős és divatárú üzlete
Gyulán, a köhíd mellett.

Ház eladás

vagy bérbeadás.

Gyulán, Károlyi Sándor-utca 167. sz.

ház, mely két lakásból áll

szabad kézből eladó. Az egyik laká-sban 4 szoba, konyha, kamara és pin-cze, hozzá tartozó udvar és fásszinnel. Az alsó lakásban van 2 szoba, konyha, kamara és fásszín, mintegy 600 ööl területű beépített szőlőskert, az alább nevezett 2 szobás lakás Szt. Mihály napra haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni a „CORVINA” könyv-kereskedésben Gyulán.

15—1

tása abban nyilvánul, hogy a fegyelmi büntetések nagyon ritkán alkalmaztatnak, sőt a legszigorubb a sötét zárka áveken át nem vátozik alkalmazásába.

Így telik egyik nap a másik után: korlátoz-va a legszentebb emberi jog a szabadságban, meny-nyi remény megvomba a négy fal között és hány élet hal meg erkölcsileg, hány nőhaj szál a magamba, számitva a perzseket, mikor út a dré-ga óra, sőt a legnagyobb bűnösnek is egyedül álltet elem a remény, a mely legtöbbször ábránd és csak ritkán való a legfelsőbb kegyelem alak-jában.

Tóth Ferencz, gyulai lair előgyász.

IRODALOM.

— *Mirjam* Köves és Boros vezérműkönyv-kereskedők kiadásában most jelent meg a második kiadása a dr. K. S. Arnold által gyönyörű nyel-vozzeltet irt „Mirjam” című szak könyvnek zsidó-nők számára. A könyv hasznos tartalmánál sok gondolathel szép-ágénél és fényes kiállításánál fogva méltán megérdemli, hogy az a legzselebb körben elterjedjék. A könyv ára vászon-kötés 2

frt 50 kr., bőrkötés 3 frt 50 kr., ceont-utánzatu kötés 5 frt. Finom bőrkötés 6 frt. — Megrendel-hető a „Corvina” könyvkereskedés által Gyulán.

Szerkesztői üzenetek.

L. városi képviselőnek Gyulán. Indítvá-nyát fogya meg a képviselőtestülethez, megér-demli a legnagyobb övécsőt, mintá ember, na-gyon sokat köszönhet Gyula város a neki a tör-vényszéki-palota felépítése ügyében, de levelet sem küldhetjük azért, mert olyink az, hogy soha senkinek nem udvarolunk, még akkor sem, ha mint jelen esetben megérdemelne is azt.

K. B. Csabán. Hivatalos ügy forduljon a fő-szolgabíróhoz.

Z. kereskedő Csaba. Átadtuk a kiadóhiva-talnak.

Sz. M. Temesvári. E helyen is fogadják tiszte-letteljes köszönetünket.

G. Tóth-Komlós. V. Gyoma. és M. Szarvas. A feltételeket elfogadjuk.

A szerkesztésért felelős: Vértess Árnald.

Van szerencsém a n. é. közönség-nek jól felszerelt raktáramat a kö-vétkező

vasárúczikkekben

a legújtanosabb árak mellett b. fi-gyelmébe ajánlani: u. m.: a közelgő őszi időnyre öntött vaskályhák, tűz-helyek, tűzieszközök, kályhatalczak, szentartók, fatartók, stb. Lőpor, fegyverek s mindenemű vadászati czikkek. Szobefegyverek, revolverek s kész töltények. Családi Singer-féle varrógepek jótállásra. Villanycsengő berendezések és ehhez való minden-féle alkatrészek külön is kapható. Aszfalt tetőlemez házfedéshez, fedél-lak és carbolineum. Gép, kötő és varrószijak, kender és gummi cső-vek. Gazdasági eszközök és kony-hafelszerelések. Szerszámok és va-salások. Mindennemű rúd vasak és lemezek. Raktáron nem lévő, de bár-mily szakmamba vágó ezikkel a leg-rövidebb idő alatt jutányos ár mel-lett megszerzem.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Schütz Gusztáv

3—1 vaskereskedő.

ZUZMANN JÁNOS fűszer és csemege kereskedése
Gyulán, a köhíd mellett, a „Cukor süveghez.”

Van szerencsém a nagyérdemű közönség nagybecsű szíves figyelmébe ajánlani 1891 ben alapított, a folyó évbén pedig teljesen modernen alakított

fűszer- és csemege üzletemet.

Naponta friss és kiftűnd minőségben kapható cukor, kuba, mokka-gyöngy és java kávé, a legfinomabb minőségű rizs, finom theák, valódi Jamalkai, Cuba és Brazilliai rumok, finom aizi olaj, Flóra gyertya, legjobb minőségű Suchard, Fiumei és Villányi csokoládék.

Naponta frissen szedett csemege-szőlő, mely vidékre szedtet, is naponta két-szer küldetik szét 5 klós postakosarakban napi árákon.

A nagyérdemű közönségnek eddig irántam tanusított szíves jó-indulatát megköszönve, kérem továbbra is szíves pártfogásukat

kiváló tisztelettel Zuzmann János.

Gyula különlegesség Zöld paprika és Amara egyszéki ital.

Könyvek és székelylak. „Krisztály”-vil.

Hentes üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Gyulán, a Főterem, Reisner Emánuel-féle házban, Stark Sámuel úr húscsarnokában egy modern berendezésű

hentes üzletet

nyitottam. — Naponta friss vágásban kapható: Sertés-hús, zsír, szalonna, pariser, szafaládé, virsli, sajtok, füstölt debreczeni kolbász, szóval minden a hentes szakmába vágó árúk.

Üzletom amennyiben a legmodernebb eszközökkel van berendezve, biztosíthatom a nagyérdemű közönséget, hogy minden a legtisztábban lesz kezelve és pontosan kiszolgálva.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva magam,

kiváló tisztelettel

LUFFER LAJOS

hentes.

Gzipész üzlet áthelyezés.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy néh. Dobai György elhalálása folytán czipész-műhelyét átvettem, azt a mai kor igényeinek megfelelően újonnan berendeztem.

Üzlethelyiségem

volt asek-féle, Deimel faszvevő úr házába tettem át.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, u. m.:

férfi, női és gyermekcipőket

a legújabb divat szerint. — A legjobb munkaerők alkalmazása folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönség bármily fokú igényeinek is a legpontosabban meg tudok felelni a czipők izléses, divatos és szolid kiállításával.

A nagyérdemű közönség nagyrabecsült szíves pártfogásába ajánlva magam,

kiváló tisztelettel

Kiss Mihály,

uri és női czipész

Gyulán, Városház utca.

2-31

1316, 1899. tkvi.

Árverési hirdelményi kivonat.

A gyulai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Ollár Péter** kétegyházi lakos végrehajthatónak, az I. Gyula városi takarékpénztár, **Grosz György Cs.**, **Szántó Onue**, **Mészáros Togyer**, valamint **Mészáros Togyer** és **Mészáros Onue** esatlakozott végrehajthatóknak, — **Sipos Péter** kétegyházi lakos végrehajtást szenvedett elleni 100 forint kötelezés és jár., 115 forint, 150 forint, 120 forint, 140 forint 72 kr., 160 forint, 115 forint és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulai kir. törvényszék területén levő, Kétegyháza levő a kétegyházi 1030. sz. tjkben A + 1 sor — 319. hrsz. alatt foglalt ház és beltelekre 456 forint becsértékben és a kétegyházi 1330. sz. tjkben A + 2 sor 9176. hrsz. alatt foglalt ingatlanra az árverést 749 forintban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1899. évi október hó 23-án, d. e. 10 órakor Kétegyháza község házában megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fogják.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át o. é. 45 forint 60 krt és 74 forint 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. ú. m. rend. 8. §-ában kijelölt óvatlétköpes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismorvényt át szolgáltatni.

Kir. tvényszék, mint tkvi hatóság.
Gyulán, 1899. évi júliushó 7. napján.
Hubay Lajos k. tvsz. bíró helyett:

Dr. THOLD,

kir. tvsz. bíró.

4-11

Könyvkötészeti helyiség változás.

Van szerencsém a n. érd. közönség szíves tudomására hozni, hogy jól be-

rendezett **könyvkötészeti üzletemet** a Masek-féle házból közvetlen szomszédságba a Reisner-féle házba tettem át. — Ajánlom magam minden a **könyvkötészeti szakmába vágó munkák**, valamint **névnapi és karácsonyi alkalmakra a legszebb díszmunkák készítésére, temetések alkalmával pedig gyászszallagok aranybetűk nyomására.**

A nagyérdemű közönségnek eddigi szíves pártfogását megköszönve, azt továbbra is kérve, maradok kiváló tisztelettel

KÁTAY LAJOS könyvkötő

Gyulán, Reisner-féle házban.

5-31

A Gyulavidéki Takarékpénztár részv.-társ. alapító bizottságától.

Meghívó.

A „Gyulavidéki Takarékpénztár részvénytársaság” alapító bizottsága a kereskedelmi törvény 154. §-a rendelkezése szerint ezennel meghívja részvényeseit az

alakuló közgyűlésre,

mely 1899. évi szeptember 17-en (vasárnap) délután 3 órakor Gyulán, a városháza tanácstermében fog megtartani.

A gyűlés tárgyai:

1. Az alaptőkének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról meggyőződést s.erezni és a megalakulást kimondani.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A részvénytársaság tisztviselőinek megválasztása.
4. Az alapítóknak a keres. törvény 152. §-ban megállapított felelőssége iránti intézkedés.

Kelt Gyulán, 1899. szeptember 6-án.

Az alapító bizottság nevében:

Fischer Jakab,

jegyző.

Léderer Lajos,

elnök.

6-11

2925.—1899.

Gyula város rendőrkapitányától.

Hirdetmény.

Gyulaváros tanácsának mint elsőfokú iparhatóságnak 10261.—1899. számú végzése folytán közhírré teszem, a magyar vasuti forgalmi részvénytársaság az elme-gyógyintézet telken

ideiglenes villamos áramfejlesztő telepet

szándékozik létesíteni.

A telep engedélyezése iránt beadott kérelemnek a hely-színén megejtendő tárgyalására határidőül az 1899. év szeptember hó 19-ének délelőtt 10 óráját tűzöm ki, melyre mindazokat, kik a fenti telep engedélyezése ellen kifogást akarnak tenni az 1884. évi XVII. t.-cz. 27. §-a értelmé-ben azzal idézem meg, hogy kifogásukat a kifizött tár-gyulásonírásban, vagy szóval anélkül, hogy terjesszék elő, mert ellenesethen — ha csak köztekintetek nem szolgálnak aka-dályul — a telep engedélyeztetni fog.

Gyula, 1899. szeptember 7-én.

ENDRÓDY GÉZA,
rendőrkapitány.

10—1

Szíves tudomásul!

Van szerencsém az igen tisztelt közönség szíves tudomására juttatni, hogy

Gyulán, a Kossuth Lajos-téren

Ufferbach Rezsóné úrnő házában, egy a mai kor igényeinek megfelelő

festék üzletet

nyitottam. — Raktáron tartok mindennemű földfes-téket és olajfestéket, bel- és külföldi lakkokat, ugy-szintén különféle ecsetárúkat.

Amidőn tehát ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatom, kérem szíves megrendeléseivel teljes bizalommal hozzám fordulni, melyet én igye-kezni fogok a lehető legszolidabban alapon eszközölni.

Teljes tisztelettel

GOLDSTEIN JAKAB

festék különlegességek kereskedése.

Minden kiállításon kitűntve, legutóbb is a szegedi orsz. mezőgazd. kiállításon bronzéremmel kitüntető.

JONTZ FERENCZ

eczetgyára

Gyulán, Jókai Mór-utca, saját ház.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani 1856-ban alapított, a legújabb technikai eszközökkel felszerelt, nagyon jó hírnévnek örvendő

eczet-gyáramat.

Gyáramban készül a legkitűnőbb **aromatikus háziecset, kitűnő tárkány ecset, vad pecsenyé-iez ecset és közönséges ecset.**

Kitűnő gyártmányaimat a nagyérdemű közön-ségnek ajánlva, maradok tisztelettel

7—31

Jontz Ferencz.

Schartenreiter István

üveg, porcellán és lámpaárú üzlete

Gyulán,

Templomtér, özv. Ufferbach Jánosné házában.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy jól berendezett

üveg és porcellán raktáram

dúsán van berendezve minden a szakmához tartozó cikkekkkel. Raktáron tartok a legújabb, nomabb bel- és külföldi és sajátkészítményű

képkereteket, kész ablakfákat, vállalók ablak üvegezéseket, sarkokat, gyorsan, pontosan és ju-tányosan eszközölöm.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogásába ajánlva magam, maradok Kiváló tisztelettel

Schartenreiter István,

Gyulán, Templomtér.

Raktáron tartok: Elsőrendű gyártmányú férfi ingek, gallérok, kszálók, zsebkezdők és nyakkendők, női ingek, Coraettek, fehér és színes, il. bel, szövet és szatén alsó szoknyákat a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

GOLDBERGER IGNÁCZ

==== rövid, kötött, szövött és férfi divat árú üzlete

GYULÁN, Templomtér. (özv. Ufferbach Jánosné házában.)

Van szerencsém a mélyen tisztelt verőközönséggel tudatni, hogy **üzlethelyiségeimet megnagyobbitottam, raktáramat a kor igényeinek teljesen megfelelő árúkkal dúsán felszereltem** és így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy az igen tisztelt verőimet nemcsak kitűnő minőségű árúkkal, hanem a **legolcsóbb árakban** láthatom el, miért is kérem, hogy nagyrabecsült bizalmukkal engem továbbra is szerencsétlenül kegyeskedjenek

Kitűnő tisztelettel

Nagy választék vőfély szallag, virág és menyasszonyi koszorúkból.

Téli alsó ruhák gyermek, nő és férfiak részére 80 krtól feljebb. — **Fegyenczek** által kötött női, férfi és gyermek **harisnyák** 15 krtól feljebb.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, meg nem felelő árúért a pénzt visszaadom.

Mindennemű férfi szabó kellékek eskák a legjobb minőségben, ugy-szintén női ruha kellékek, szallagok, asin rok, barsony, plüsch és selyem díszek — Különös figyelembe ajánlom gyönyörű csipke raktáram

Dob válozók mindennemű készítmények, csikkok, szallagok, selyem, szövet, szatén, kszálók, gallérok, kszálók, zsebkezdők, nyakkendők, női ingek, Coraettek, fehér és színes, il. bel, szövet és szatén alsó szoknyákat a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Vidéki szállításra mindig szallagok és horogolt orzárak a legújabb párt, fehér, színes, szatén, kszálók, gallérok, kszálók, zsebkezdők, nyakkendők, női ingek, Coraettek, fehér és színes, il. bel, szövet és szatén alsó szoknyákat a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Az első magyar részvény-
és Dreher Antal kőbányai sör-
gyárak főraktára.

WEISZ MÓR ÉS TÁRSA

első gyulai cognac és likörgyár,
törköly és pálinka főzdéje

Mindennemű
hegyi és kerti borok
nagykereskedése.

GYULÁN

ajánlja országserzte a legjobbaknak elismert és számos bel- és külföldi kiállításon első
díjakkal kitüntetett gyártmányait.

Különösen felhívjuk a t. fogyasztó közönség b. figyelmét válogatott
nyersterményekből saját nagyszabású főzdeinkben párolt

gyümölcs-pálinka különlegességeinkre,

továbbá mindennemű közönséges és legfinomabb **likőr** és **rumokkal** dúsan felszerelt
raktárunkra.

A n. é. közönséget a legpontosabb és legutányosabb kiszolgálásról biztosítva, vagyunk
b. pártolását kérve

kiváló tisztelettel

13-16

Weisz Mór és Társa.

2926.—1899.

Gyula város rendőrkapitányától.

HIRDETÉNY.

Gyula város tanácsának, mint elsőfoku iparhatóságnak
10262.—1899. számú végzése folytán közhírré teszem,
hogy a magyar vasuti forgalmi részvénytársaság az élő-
viz esatorna balpartján, a József városi köhid mellett levő
és Gyula város tulajdonát képező telken

villamos áramfejlesztő telepet

szándékozik létesíteni.

A telep engedélyezése iránt beadott kérelemnek a hely-
színén megejtendő tárgyalására határidőül az 1899. évi
szeptember 18-ának d. e. 10 óráját tűzöm ki, melyre
mindazokat, kik a fenti telep engedélyezése ellen kifogást
akarnak tenni az 1884. évi XVII. t.-cz. 27. §-n értelmé-
ben azzal idézem meg, hogy kifogásukat a kitűzött tár-
gyaláson írásban, vagy szóval annál inkább terjesszék elő,
mert ellenezetben — ha csak köztekintetek nem szolgál-
nak akadályul — a telep engedélyeztetni fog.

Gyula, 1899. évi szeptember hó 7-én.

Endrődy Géza,
rendőrkapitány.

11-11

GYEPES GERGELY

férfiszabó **GYULÁN**, Alcsér-féle ház.

A budapesti szabarművészetek önkéntes társaságának tagja.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség szives tudomására adni,
hogy a legjobb kül- és belföldi szo-
vetgyárak **őszi mintagyűjtémé-
nye** már megérkezett és így azon
kellemes helyzetben vagyok, hogy
mindennemű megrendelést a legjobb
anyagokból, olcsó árakon eszközöl-
hetem. — Készítek a legújabb fran-
czia és angol modellek után

urii és gyermeköltönyöket,

magyar ruhákat stb., valamint elfo-
gadok e szakmába vágó átalakítást
és javítást. — Amennyiben az ösz-
szes ruhadarabok saját műhelyem-
ben, felügyeletem alatt készülnek,
előre is biztosíthatom a tisztelt meg-
rendelőimet rendelkezésem lekiismeret-
etes és szolid kivételéről.

5-21 Tisztelettel Gyepes Gergely.

Dús választék valódi **francia Chevrin cipőkben.**

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

NÁDOR MÓR utóda cipő, kalap és uridivat árúházában

az „Arany eszímához” — **GYULÁN** — Bérház épületben.

9-31

Van szerencsém a nagyérdemű vevő közönséget értesíteni, hogy az őszi és téli
idényre megérkeztek nagy választékban a legjobb minőségű **karlsbadi fértli,**
női és gyermek **cipők,** ugyiszintén **kalapok, ingek, gallérok, kézelők,**
alsó nadrágok, harisnyák, keztük, valódi Jäger alsó ruhák, **esernyők,**
seta botok, nyakkendők, valódi angol és francia illatszerek, szap-
panok és sok más e szakmába vágó ezíkek, melyeket hallatlan olcsón
boosájtom a t. vevőim rendelkezésére. — Kiténő tisztelettel

NÁDOR MÓR utóda.

Nagy raktár **divatos, kézzelgyurt nyulszőr kalapokban.**